

СПЕЦИЈАЛИЗОВАНА ВЕЋА И
СПЕЦИЈАЛИЗОВАНО
ТУЖИЛАШТВО КОСОВА

ИЗВЕШТАЈ ЗА 2022.

СПЕЦИЈАЛИЗОВАНА ВЕЋА И
СПЕЦИЈАЛИЗОВАНО ТУЖИЛАШТВО КОСОВА

Специјализована већа и Специјализовано тужилаштво Косова основани су у складу са међународним споразумом који је ратификовала Скупштина Косова, Уставним амандманом и Законом о Специјализованим већима и Специјализованом тужилаштву.

Већа су привременог карактера са конкретним мандатом и надлежношћу над злочинима против човечности, ратним злочинима и другим злочинима у складу са законом Косова који су започети или извршени на Косову у периоду од 1. јануара 1998. до 31. децембра 2000. од стране или против грађана Косова или бивше Савезне Републике Југославије.

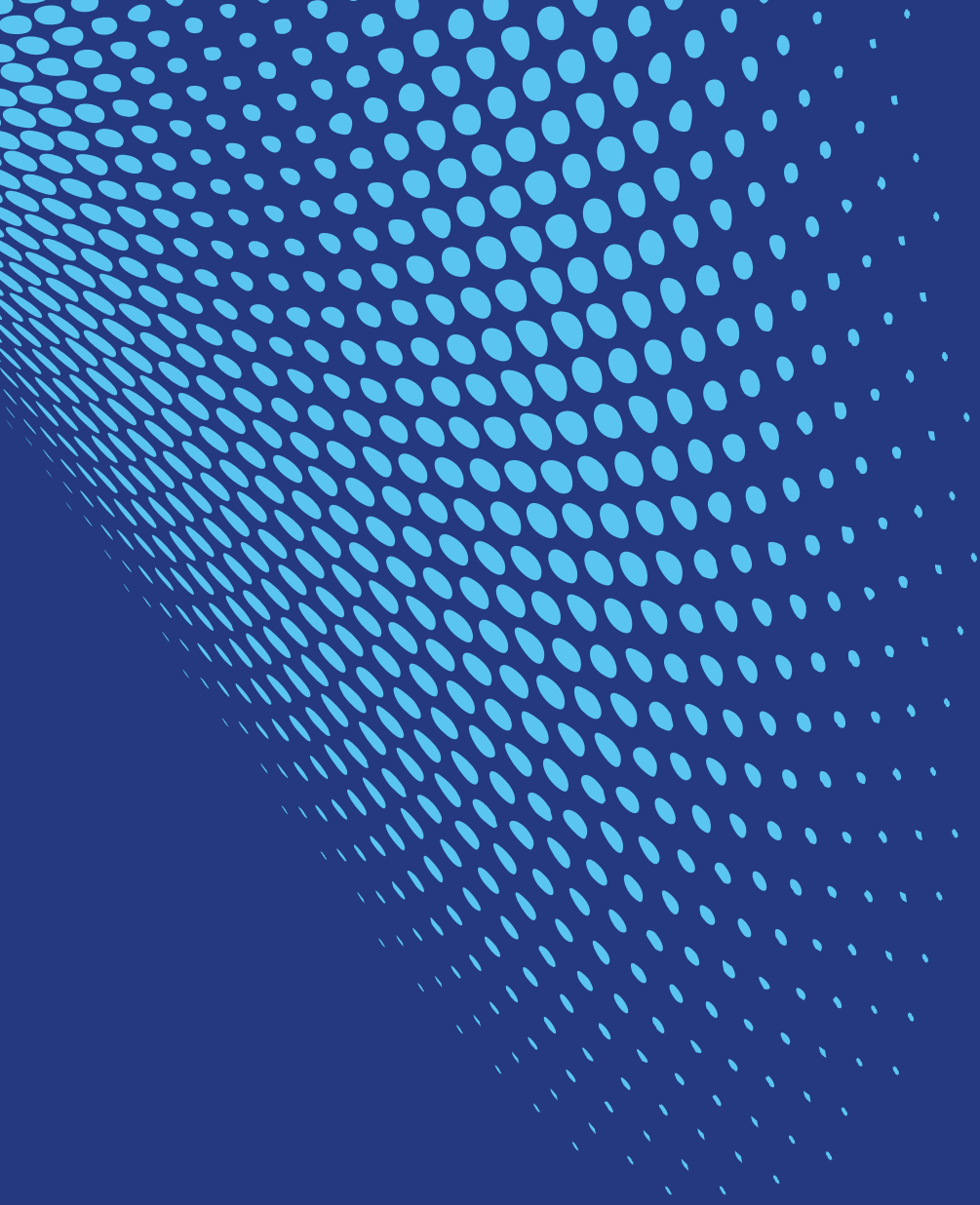
Седиште Специјализованих већа и Специјализованог тужилаштва Косова налази се у Хагу, Холандија. Особље је међународно, као и судије, председник, секретар и специјализовани тужилац.

СПЕЦИЈАЛИЗОВАНА ВЕЋА И
СПЕЦИЈАЛИЗОВАНО
ТУЖИЛАШТВО КОСОВА

ИЗВЕШТАЈ ЗА 2022.

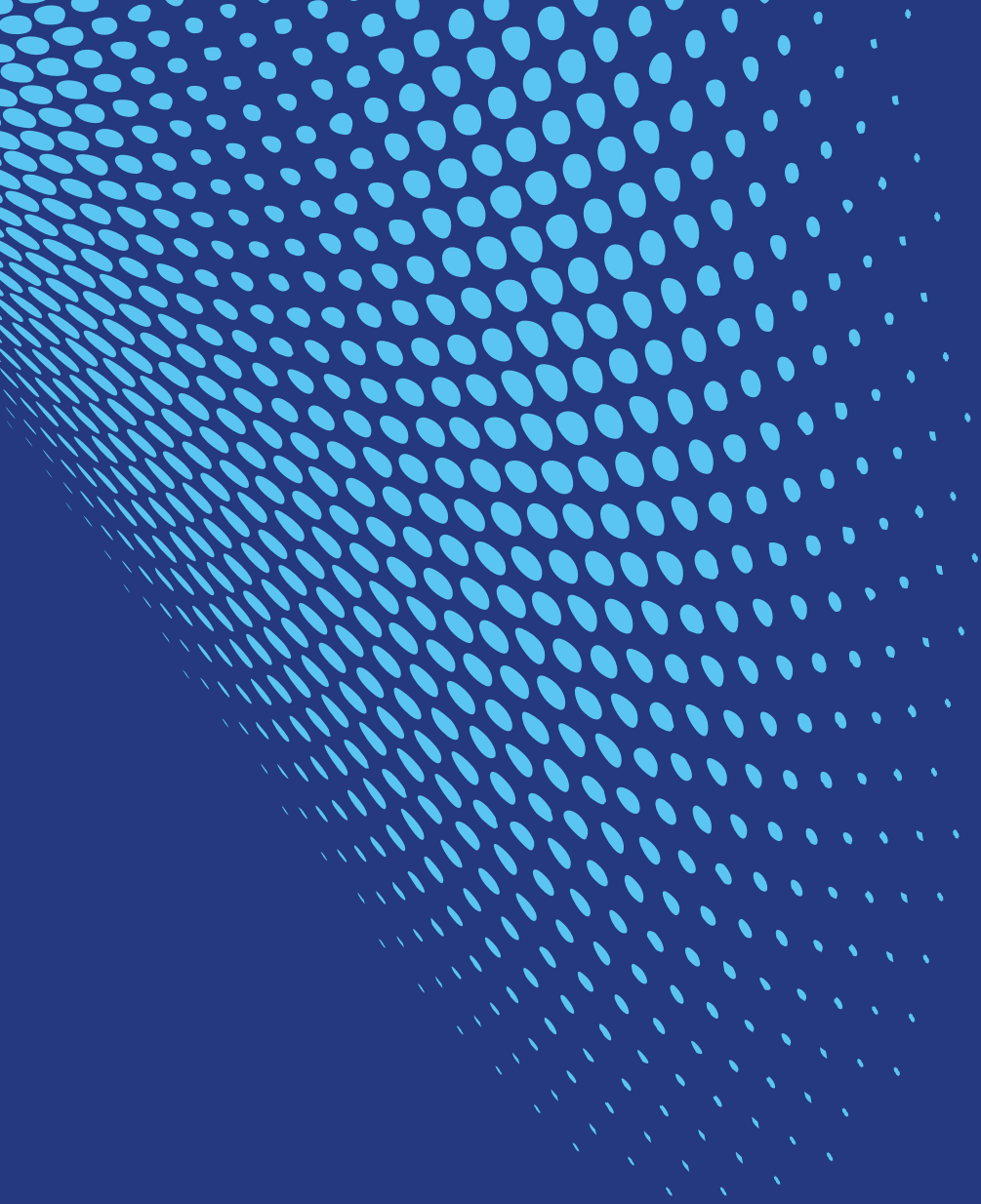

SPECIJALIZOVANA VEĆA I
SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO KOSOVA

Садржај

СПЕЦИЈАЛИЗОВАНА ВЕЋА КОСОВА	4
Предговор	6
СВК укратко	8
Мере заштите од вируса корона	20
ВЕЋА	22
1. Судске активности	23
2. Председник и судије	36
3. Вансудске активности	38
ОДНОСИ С ЈАВНОШЋУ	40
СЕКРЕТАРИЈАТ	44
1. Кабинет секретара	49
2. Служба за информисање и комуникацију с јавношћу	50
2.1 Односи са средствима јавног информисања	51
2.2 Програм <i>Outreach</i>	53
2.3 Сарадња са организацијама грађанског друштва и Судском информативном мрежом	54
2.4 Јавне информације о СВК	54
3. Омбудсман Специјализованих већа Косова	55
4. Одељење за судске послове	57
4.1 Служба за организацију рада у судници	57
4.2 Служба за превођење	58
4.3 Служба одбране	58
4.4 Служба за учешће жртава	59
4.5 Служба за пружање заштите и подршке сведоцима	60
4.6 Управа притворске јединице	61
5. Одељење за администрацију	63
5.1 Кадровска служба	63
5.2 Служба за информациону технологију	66
5.3 Служба за одржавање и заједничке послове	67
5.4 Служба за обезбеђење и сигурност	68
5.5 Служба за финансије и буџет	69
5.6 Служба за набавке	70
6. Служба за интерну ревизију	71
ИНТЕГРАЦИЈА РОДНЕ ПЕРСПЕКТИВЕ У СВК И СТ	72
1. Интеграција родне перспективе и паритета у СВК и СТ	73
2. Контакт за родна питања	76
СПЕЦИЈАЛИЗОВАНО ТУЖИЛАШТВО	78
1. Увод	80
2. Мандат СТ	81
3. Остваривање мандата	82
4. Специјализовани тужилац Џек Смит	87
5. Руководећи кадар тужилаштва	88
6. Тимови тужилаштва	90

**Специјализована
већа
Косова**

Предговор

Са задовољством вам представљамо годишњи извештај Специјализованих већа Косова (СВК). Суд је наставио интензиван и ефикасан рад у четири предмета. Током године, дошло је до више значајних помака у судском раду – донете су две првостепене пресуде, а два предмета која су била у фази претходног поступка прешла су у фазу суђења. Значајно интензивирање судских активности као и достигнућа остварена током године доказ су преданог рада судија, службеника и других лица запослених на СВК, који су професионално и ефикасно обављали своје дужности.

Упркос пандемији вируса корона која је утицала на наше судске активности све до почетка маја, када су мере укинуте и већина запослених се вратила на посао у просторије суда, судске активности СВК су се даље интензивирале током 2022. Конкретно, закључена су два судска поступка и донете су две пресуде у тим предметима. Један од предмета је ушао у жалбену фазу. Судија за претходни поступак проследио је друга два предмета претресним панелима. По први пут откако су СВК отпочела судски рад, панели су поступали на свим нивоима решавајући о разним питањима. Током 2022. сви нивои - судија за претходни поступак, претресни панели, панели Апелационог суда, панел Врховног суда и Специјализована већа Уставног суда - били су активни и донели су читав низ најразличитијих одлука и налога.

Судије СВК су путем видео-конференцијске везе у марту одржале годишњу пленарну седницу на којој су се упознале с најновијим институционалним питањима и бавиле се низом тема са дневног реда. Поред тога, судије су се у мају по први пут уживо састале откако је почела пандемија и том приликом званично пустиле судницу у рад.

Билатерална сарадња с државама је од кључног значаја за остварење мандата СВК. С обзиром на постигнути успех у одвијању судских поступака, председница СВК је у мају донела Упутство за рад о одређивању државе у којој се издржава казна. Након тога, секретар суда је обавила низ значајних билатералних дипломатских разговора у циљу закључења споразума о издржавању казне.

Председник суда је у септембру посетила Косово и састала се са представницима грађанског друштва и медија и другим лицима. Том приликом их је информисала о текућим поступцима и одговарала на њихова питања о суду и његовом мандату. Председник је веома захвална на повратним информацијама које добија на тим скуповима.

Тим програма *Outreach* и ове године је организовао низ сусрета с представницима косовског грађанског друштва, како на Косову, тако и путем видео-конференцијске везе. Поред тога, СВК су одржала дводневну радионицу за представнике Судске информативне мреже, на којој су председник и секретар информисале представнике те мреже и добиле драгоцене повратне информације о садржају и ефикасности програма *Outreach*. Овако интензивне активности тима *Outreach* омогућила је великодушна финансијска подршка владе Швајцарске.

Интензивирани судске активности СВК изазвале су даље интересовање јавности. СВК и даље настоје да омогуће транспарентан приступ информацијама о поступцима који се пред њима воде. Стога су наставила да објављују информативни материјал о свом мандату, укључујући брошуру “СВК укратко”. СВК се такође труде да обезбеде праћење поступака путем видео-стриминга на свом вебсајту и свог *YouTube* канала. Запослени у Служби за информисање и комуникацију с јавношћу стоје на

располагању за сва питања представника медија или цивилног друштва, а СВК су током дана отворених врата *Just Peace*, 16. октобра, омогућила посетиоцима да виде судницу и постављају питања.

Са задовољством истичемо да је у децембру усвојена нова Директива о заштити од узнемиравања на раду, чиме је настављен предани рад на стварању безбедне и инклузивне радне околине. На СВК се не толерише апсолутно ниједан вид узнемиравања, а ова директива представља круну вишегодишњег рада на подизању свести и дефинисању политике спречавања и борбе против узнемиравања, који је почео усвајањем Правилника за запослене и Кодекса понашања 2016. године, а потом и Стандардне процедуре о дисциплинском поступку и Стратегије за спречавање узнемиравања 2019. године, заједно с другим правним прописима којима су регулисани професионални стандарди. У складу с културом поштовања достојанства и уважавања других, Кадровска служба током целе године је за све запослене организовала обуку о спречавању психичког и родног узнемиравања и о несвесним предрасудама, на шта смо изузетно поносни.

Судија Екатерина Трендафилова
председник Специјализованих већа Косова

Хаг, децембар 2022.

Желимо да изразимо захвалност државама чланицама Европске уније и трећим државама контрибуторима на истрајној подршци СВК током 2022.

Такође смо захвални Мисији Европске уније за владавину права на Косову на њеној подршци приликом спровођења операција на Косову, као и полицији Косова на њиховој помоћи у том погледу.

Исто тако, захваљујемо колегама из Европске службе за спољне послове, Директората ЕУ за планирање и вођење цивилних операција и Службе Европске комисије за инструменте спољне политике на помоћи и сарадњи током протекле године.

Желимо да изразимо захвалност државама, дипломатском кору, као и интернационалним и интернационализованим судовима и трибуналима у Хагу на конструктивном дијалогу о организационим и административним питањима.

Радујемо се години која је пред нама, у којој ће СВК и даље водити своје поступке на безбедан, непристрасан и ефикасан начин, у складу са својим мандатом.

Др Фиделма Донлон
секретар Специјализованих већа Косова

У јуну 2008, Одбор за правна питања и људска права Парламентарне скупштине Савета Европе именовано је специјалног известиоца да испита наводе о тешким кривичним делима извршеним током и непосредно након сукоба 1998-1999. на Косову.

У јануару 2011, Резолуцијом 1782 (2011), Парламентарна скупштина Савета Европе усвојила је извештај који је припремио специјални извештац (Извештај Савета Европе), у коме се тврди да су извршени бројни злочини над Србима, косовским Албанцима за које се сумњало да сарађују с њима, као и другим лицима.

У светлу извештаја Савета Европе, у мају 2011, државе чланице ЕУ разматрале су ово питање у оквиру Политичко-безбедносног комитета, тела које се бави заједничком спољном и безбедносном политиком Европске уније. Након тога основана је Специјална истражна радна група с мандатом да спроведе независну истрагу о наводима о противправном затварању, депортацији, нечовечним поступцима, мучењу и убијању, и свим осталим кривичним делима из Извештаја Савета Европе. Специјална истражна радна група, са седиштем у Бриселу, започела је с радом у септембру 2011.

Док је истрага била у току, у Размени писама између председнице Косова и високе представнице Европске уније за спољну политику и безбедност у априлу 2014, постигнут је међународни споразум о оснивању и раду посебних судских већа и специјализованог тужилаштва за кривично гоњење и суђење за кривична дела из извештаја Специјалне истражне радне групе.

У Размени писама стоји да ће се та наменска и посебна судска већа основати у складу са законом Косова. Та судска већа и специјализовано

тужилаштво ће се руководити властитим статутом и правилником о поступку и доказима, а у њима ће бити запослено и њима ће управљати искључиво међународно особље и судити искључиво међународне судије. У Размени писама се такође наводи да ће та посебна судска већа имати седиште у трећој држави и да ће се осетљиви поступци, укључујући саслушања сведока, одвијати ван Косова. Скупштина Косова је у априлу 2014. двотрећинском већином ратификовала Размену писама, чиме је ова постала део националног законодавства и има примат над законима Косова.

У јулу 2014, главни тужилац Специјалне истражне радне групе издао је саопштење у коме је навео да ће радна група „моћи да подигне оптужницу против одређених високих званичника бивше Ослободилачке војске Косова”.

У марту 2015, председник Скупштине Косова упутио је Уставном суду Косова захтев за оцену уставности амандмана за спровођење Размене писама који је предложила Влада Косова. У складу са Уставом, Уставни суд Косова морао је да оцени да ли предложени амандман сужава права и слободе гарантоване Поглављем II Устава. У априлу 2015, Уставни суд Косова закључио је да је предлог уставног амандмана сагласан са Уставом Косова и да „ће структура, обим надлежности и функционисање Специјализованих већа бити регулисани даљим законима у складу са Уставом”.

Овај амандман ступио је на снагу увођењем члана 162 Устава Косова, који је Скупштина Косова усвојила у августу 2015. У исто време, усвојен је и Закон о оснивању обе институције, који представља оснивачки акт за Специјализована већа Косова (СВК) и Специјализовано тужилаштво (СТ).

У априлу 2016, др Фиделма Донлон је именована за секретара СВК, чиме започиње рад Секретаријата у Хагу.

У **септембру 2016**, Дејвид Швендиман је именован за специјализованог тужиоца.

У **децембру 2016**, судија Екатерина Трендафилова је именована за председника СВК. На дужност је ступила у јануару 2017.

Дана **1. јануара 2017**, ступио је на снагу Споразум с државом домаћином, склопљен између Косова и Холандије, чиме СВК стичу правни основ да воде кривичне поступке на територији Холандије.

Након тога, у **фебруару 2017**, деветнаест судија је увршћено у Листу међународних судија Специјализованих већа. У **марту 2017**, на првој пленарној седници, судије СВК усвојиле су Правилник о поступку и доказима.

Након што је Специјализовано веће Уставног суда оценило његову сагласност са Уставом, Правилник о поступку и доказима ступио је на снагу у **јулу 2017**, чиме су СВК постала у потпуности спремна за судски рад.

У **новембру 2017**, секретар је усвојила Директиву о браниоцима и заступницима, којом се, између

осталог, регулишу услови које адвокати морају да испуњавају како би имали право да заступају осумњичене, оптужене и жртве пред СВК. Од тада су у Именик бранилаца и заступника жртава уписана 234 адвоката са Косова, из Србије и низа других земаља.

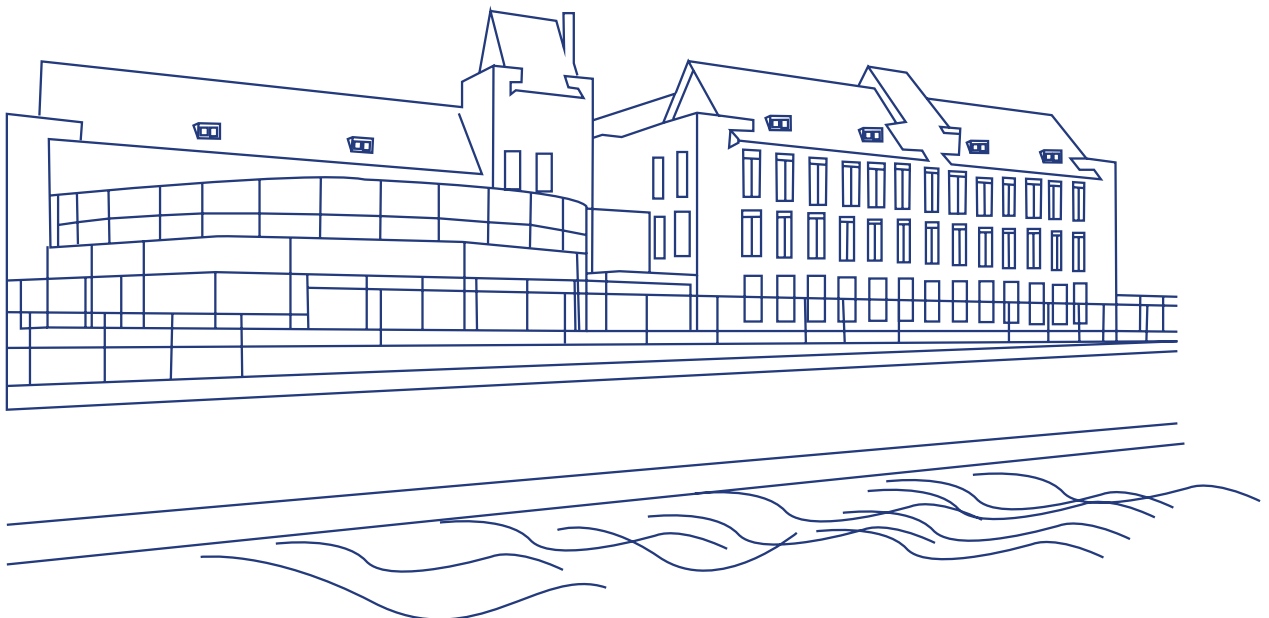
У **мају 2018**, г. Пјетро Спера је именован за омбудсмана СВК.

У **јуну 2018**, основана је Судска информативна мрежа састављена од локалних НВО са Косова и из Србије.

У **септембру 2018**, Џек Смит је наследио Дејвида Швендимана на дужности специјализованог тужиоца.

У **марту 2019**, судије СВК су одржале четврто пленарно заседање. Истог месеца је усвојен Кодекс професионалне етике за браниоце и тужиоце пред СВК.

У **јуну 2019**, СВК и СТ су се преселили у нове просторије у Хагу.

У **февруару и априлу 2020**, специјализовани тужилац подигао је прве оптужнице.

У **априлу 2020**, секретару Фиделми Донлон продужен је мандат за још четири године.

У **септембру 2020**, шест нових судија је положило заклетву, специјализовани тужилац је ухапсио првог оптуженог, г. Саљиха Мустафу, по наводима о ратним злочинима, као и г. Хиснија Гуцатија и г. Насима Харадинаја, по наводима о кривичним делима против правосуђа.

У **новембру 2020**, специјализовани тужилац је ухапсио г. Хашима Тачија, г. Кадрија Веселјија, г. Реџепа Сељимија и г. Јакупа Краснићија, по наводима о злочинима против човечности и ратним злочинима.

У **децембру 2020**, председници Екатерини Трендафиловој продужен је мандат за још четири године.

Дана **16. марта 2021**, г. Пјетер Шаља ухапшен је у Белгији а **15. априла 2021**. доведен је у притворски објект СВК.

Дана **5. маја 2021**, председник је одредила Претресни панел I да суди у предмету *Специјализовани тужилац против Саљиха Мустафе*. Суђење је почело **15. септембра 2021**, уводним излагањем специјализованог тужиоца.

Дана **15. јула 2021**, председник је одредила Претресни панел II да суди у предмету *Специјализовани тужилац против Хиснија Гуцатија и Насима Харадинаја*, Суђење је почело **7. октобра 2021**, уводним излагањем специјализованог тужиоца.

Дана **8. маја 2022**, специјализованом тужиоцу Џеку Смиту продужен је мандат за још четири године.

Дана **18. маја 2022**, Претресни панел II донео је прву пресуду Специјализованих већа у предмету *Специјализовани тужилац против Хиснија Гуцатија и Насима Харадинаја*, којом су обојица оптужених оглашена кривим за ометање службених лица у обављању службене дужности, застрашивање у току кривичног поступка и повреду тајности поступка.

Дана **17. јуна 2022**, г. Гуцати и г. Харадинај поднели су најаве жалбе на пресуду.

Дана **21. септембра 2022**, судија за претходни поступак предао је предмет *Специјализовани тужилац против Пјетера Шаље* Претресном панелу I.

Дана **19. новембра 2022**, након одласка Џека Смита, за вршиоца дужности специјализованог тужиоца именован је Алекс Вајтинг.

Дана **1. и 2. децембра 2022**, Панел Апелационог суда одржао је жалбени претрес у предмету *Специјализовани тужилац против Хиснија Гуцатија и Насима Харадинаја*.

Дана **15. децембра 2022**, судија за претходни поступак предао је предмет *Специјализовани тужилац против Хашима Тачија и других* Претресном панелу II.

Дана **16. децембра 2022**, Претресни панел I донео је пресуду у предмету *Специјализовани тужилац против Саљиха Мустафе*, којом је оптуженог огласио кривим за ратне злочине произвољног лишавања слободе, мучења и убиства.

Хронологија

ЈАНУАР 2011.

Парламентарна скупштина Савета Европе усваја Извештај о „Нечовечном поступању с људима и недозвољеној трговини људским органима на Косову“.

СЕПТЕМБАР 2011.

Специјална истражна радна група, коју је ЕУ основала ради спровођења кривичних истрага о наводима из Извештаја Савета Европе, започиње са радом.

АПРИЛ 2014.

Размена писама између председнице Косова и високе представнице Европске уније за спољну политику и безбедност о питању оснивања „посебних судских већа“.

АВГУСТ 2015.

Скупштина Косова усваја члан 162 Устава Косова и Закон о Специјализованим већима и Специјализованом тужилаштву.

ДЕЦЕМБАР 2016.

Судија Екатерина Трендафилова је именована за председника СВК.

СЕПТЕМБАР 2016.

Дејвид Швендиман је именован за специјализованог тужиоца.

АПРИЛ 2016.

Др Фиделма Донлон је именована за секретара СВК, чиме ова судска установа започиње са радом у Хагу.

Хронологија

ЈАНУАР 2017.

Споразум с државом домаћином склопљен између Косова и Холандије ступа на снагу, чиме СВК стичу правни основ за вођење кривичних поступака у Холандији.

ФЕБРУАР 2017.

Деветнаест судија је уврштено у Листу међународних судија.

МАРТ 2017.

Судије усвајају Правилник о поступку и доказима, који затим преиспитује Специјализовано веће Уставног суда.

ЈУЛ 2017.

Након провере сагласности са Уставом, коју је спровело Специјализовано веће Уставног суда, Правилник о поступку и доказима ступа на снагу и СВК постају спремна за судски рад.

СЕПТЕМБАР 2018.

Џек Смит наслеђује Дејвида Швендимана на дужности специјализованог тужиоца.

МАЈ 2018.

Пјетро Спера је именован за омбудсмана Специјализованих већа Косова.

НОВЕМБАР 2017.

Секретар усваја Директиву о браниоцима и заступницима, којом се, између осталог, регулишу услови које адвокати морају да испуњавају како би имали право да заступају осумњичене, оптужене и жртве пред СВК.

ЈУН 2019.

СВК и СТ се селе у нове просторије.

ФЕБРУАР И АПРИЛ 2020.

Специјализовани тужилац подиже прве оптужнице.

АПРИЛ 2020.

Секретару Фиделми Донлон продужен је мандат за још четири године.

СЕПТЕМБАР 2020.

Шест нових судија полаже заклетву, а специјализовани тужилац хапси г. Саљиха Мустафу, по наводима о ратним злочинима, као и г. Хиснија Гуцатија и г. Насима Харадинаја, по наводима о кривичним делима против правосуђа.

СЕПТЕМБАР 2021.

Почиње судски поступак у предмету *Специјализовани тужилац против Саљиха Мустафе*.

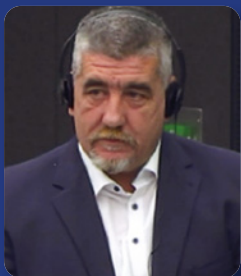
ДЕЦЕМБАР 2020.

Председнику Екатерини Трендафиловој продужен је мандат за још четири године.

НОВЕМБАР 2020.

Специјализовани тужилац хапси г. Хашима Тачија, г. Кадрија Весељија, г. Реџепа Сељимија и г. Јакупа Краснићија, по наводима о злочинима против човечности и ратним злочинима.

Хронологија

МАРТ И АПРИЛ 2021.

Пјетер Шаља ухапшен је у Белгији и доведен у притворски објект СВК.

ОКТОБАР 2021.

Почиње судски поступак у предмету *Специјализовани тужилац против Хиснија Гуцатија и Насима Харадинаја*.

МАРТ 2022.

Завршено је суђење у предмету *Специјализовани тужилац против Хиснија Гуцатија и Насима Харадинаја*.

ЈУН 2022.

Хисни Гуцати и Насим Харадинај подносе најаве жалби на пресуду.

МАЈ 2022.

Претресни панел II доноси прву пресуду Специјализованих већа у предмету *Специјализовани тужилац против Хиснија Гуцатија и Насима Харадинаја*.

МАЈ 2022.

Специјализованом тужиоцу Џеку Смиту продужен је мандат на још четири године.

СЕПТЕМБАР 2022.

Завршетак суђења у предмету *Специјализовани тужилац против Саљиха Мустафе*.

СЕПТЕМБАР 2022.

Предмет *Специјализовани тужилац против Пјетера Шаље* предат је Претресном панелу I.

НОВЕМБАР 2022.

Алекс Вајтинг ступа на дужност вршиоца дужности специјализованог тужиоца, након одласка Џека Смита.

ДЕЦЕМБАР 2022.

Претресни панел I доноси пресуду у предмету *Специјализовани тужилац против Саљиха Мустафе*. То је прва пресуда за ратне злочине донета на Специјализованим већима.

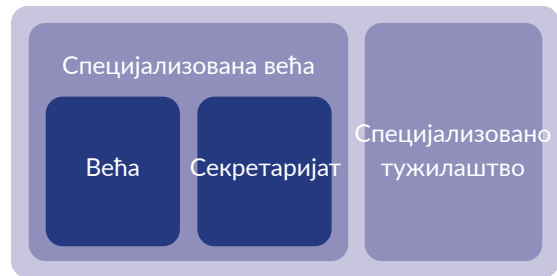
ДЕЦЕМБАР 2022.

Предмет *Специјализовани тужилац против Тачија и других* предат је Претресном панелу II.

ДЕЦЕМБАР 2022.

Одржан је жалбени претрес у предмету *Специјализовани тужилац против Хиснија Гуцатија и Насима Харадинаја*.

Специјализована већа Косова (СВК) и Специјализовано тужилаштво (СТ) су две **независне** институције формиране након **Размене писама**, у складу са законима Косова и усвајањем **уставног амандмана** 2015. године. У августу 2015. Скупштина Косова усвојила је **Закон о Специјализованим већима и Специјализованом тужилаштву** (Закон).

■ Мандат СВК је

- “да осигурају безбедан, независан, непристрасан, правичан и ефикасан кривични поступак у вези с наводима о тешким прекограничним и међународним кривичним делима извршеним у току и после сукоба на Косову, а која се тичу кривичних дела из Извештаја Парламентарне скупштине Савета Европе [...] и која су била предмет кривичне истраге Специјалне истражне радне групе” (члан 1 Закона)”.

■ СВК су основана у складу са **Разменом писама и законима Косова**

- имају **исте нивое судова** као косовски правосудни систем (основни, апелациони, врховни, уставни)
- имају **седиште ван Косова**
- судије и особље су држављани **држава чланица ЕУ или трећих држава контрибутора**
- примењују **међународно обичајно право и национално кривично право** у складу са Законом
- примењују **властита правила о поступку и доказима**.

■ СВК су **привремена** судска установа

- постојаће само онолико дуго колико буде потребно да се реши по оптужбама које изнесе специјализовани тужилац и док Савет ЕУ не обавести Косово да су завршене истраге и судски поступци.

■ **Надлежност** СВК обухвата

- злочине против човечности, ратне злочине и друга кривична дела инкриминисана кривичним законом меродавним у време када су извршена
 - која су извршена између 1. јануара 1998. и 31. децембра 2000.
 - која су започета или извршена на Косову, односно која су извршили држављани Косова/Савезне Републике Југославије или су извршена над држављанима Косова/Савезне Републике Југославије
- одређена кривична дела против правосуђа, уколико се односе на званичне поступке и/или особље СВК.

■ СВК се баве **искључиво појединачном кривичном одговорношћу** – групама или организацијама се не може судити.

■ СВК дозвољавају **учешће жртава** у поступку.

- Рад СВК и СТ финансирају државе чланице ЕУ и треће државе контрибутори и обе установе су независне у свом раду и испуњавању свог мандата.
- Службени језици СВК и СТ су албански, српски и енглески.
- СВК имају **омбудсмана**, који поступа самостално и надзире, брани и штити основна права и слободе лица која **долазе у контакт са СВК и СТ**. Омбудсман, поред осталог
 - поступа по наводима из притужби које појединци могу да уложе:
 - уколико се притужба тиче њиховог контакта са СВК, односно СТ
 - у случају непотребног одлагања у поступку пред СВК
 - уколико су исцрпљена сва друга правна средства
 - уколико је притужба поднета у року од шест месеци од кршења на које се односи
- може у сваком тренутку и без претходне најаве да уђе у притворски објекат СВК и изврши инспекцију како би оценио услове притвора.

Мере заштите од вируса корона

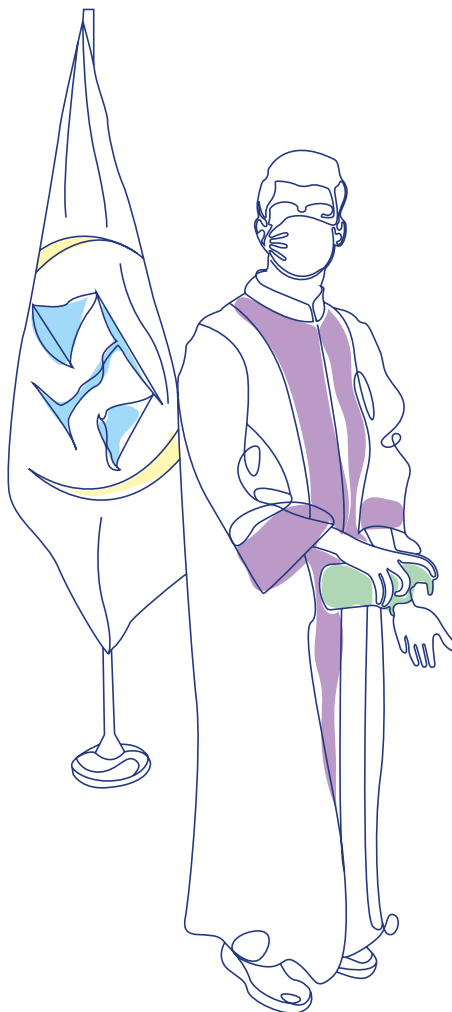
У мају 2022, када је држава домаћин попустила мере заштите од вируса корона, сви запослени у СВК и СТ вратили су се у канцеларије. Током више од две године, већина запослених је због пандемије била приморана да ради на даљину. Без обзира на низ уведених мера, СВК и СТ су све време пандемије неометено остваривали свој мандат.

Дана 15. марта 2022, влада Холандије најавила је попуштање мера за ублажавање ризика од вируса корона, укључујући и препоруку да се ради од куће. Због тога је уведен план постепеног, безбедног повратка службеника СВК и СТ у канцеларије на пуно радно време. Запослени СВК и СТ су 18. марта 2022. обавештени да ће почев од 2. маја почети с повратком у канцеларије и да ће им бити омогућен прелазни период у циљу што ефикаснијег прилагођавања. Издата је и административна директива, ревидирана у априлу 2022, којом је запосленима с пуним радним временом омогућено да највише два дана недељно раде на даљину, између осталог, у складу са оперативним потребама и интересима СВК и СТ. Одступања од обавезе рада у канцеларији на пуно радно време могу се одобрити и из здравствених разлога.

Након повратка запослених у канцеларије почетком маја 2022, СВК и СТ су наставили да прате мере и обавештења државе домаћина везане за пандемију изазвану вирусом корона. Дана 27. маја 2022, у складу с приступом државе домаћина, запослени су обавештени да ће од 30. маја 2022. бити промењене мере које се примењују на СВК и СТ. Између осталог, укинута је мера обавезног ношења заштитних маски у згради суда и обавеза социјалног дистанцирања. Наравно, без обзира на укидање мера, запослени и посетиоци могли су и даље да их примењују уколико то желе. Организација је наставила да подстиче запослене да буду на опрезу и да воде рачуна о добробити својих колега.

Поред тога, обустављена је примена два оперативна упутства везана за мере ублажавања ризика од вируса корона. То је значило да је галерија за посетиоце поново отворена за све који желе лично да прате суђења. Укинута су и обавезно пријављивање за присуствовање суђењима и контрола симптома вируса корона.

Техничке мере уведене услед пандемије, које су омогућавале да странке учествују у поступцима на даљину, биле су на снази током целе 2022. године. На сличан начин, и притвореници су и даље имали могућност да уместо посета уживо примају посете путем видео-линка.

Beħa

1 | Судске активности

Током 2022. године Специјализована већа Косова била су веома активна. Ову годину обележило је више прекретница. Конкретно, Претресни панел II донео је прву пресуду у предмету *Специјализовани тужилац против Хиснија Гуцатија и Насима Харадинаја*, а у истом предмету потом је почео жалбени поступак. Судија за претходни поступак предао је предмете *Специјализовани тужилац против Пјетера Шаље* и *Специјализовани тужилац против Хашима Тачија* и других претресним панелима. Поред тога, Претресни панел I донео је прву пресуду по оптужбама за ратне злочине у предмету *Специјализовани тужилац против Саљиха Мустафе*.

По први пут откако су СВК отпочела судски рад, панели су током 2022. били активни на свим нивоима, укључујући судију за претходни поступак, два претресна панела, панеле Апелационог суда, Панел Врховног суда и Специјализована већа Уставног суда. Током ове године, они су заједно донели укупно 659 одлука и налога, од којих су 89 саопштени усмено.

ПОСТУПЦИ ПРЕД ПРЕТРЕСНИМ ПАНЕЛИМА

Током 2022. године завршена су два суђења, а судија за претходни поступак је два предмета предао претресним панелима.

Судија за претходни поступак

Претресни панел I

Претресни панел II

I. Специјализовани тужилац против Саљиха Мустафе

У четири тачке оптужнице, г. Саљих Мустафа се терети за ратне злочине (произвољно лишавање слободе, сурово поступање, мучење и убиство) извршене у априлу 1999. Према наводима оптужнице, г. Мустафа је током релевантног периода био командант герилске јединице Ослободилачке војске Косова (ОВК) у оквиру оперативне зоне Лаб. Господин Мустафа ухапшен је на Косову 24. септембра 2020. и истог дана доведен у притворски објекат СВК.

Током суђења, које је почело 15. септембра 2021. и трајало 53 дана, саслушано је 29 сведока. Осам лица је добило статус жртве која учествује у поступку и заступао их је заједнички заступник жртава. Претресни панел званично је закључио доказни поступак 20. јуна, а завршна излагања одржана су од 13. до 15. септембра 2022. – тачно годину дана од уводног излагања специјализованог тужилаштва.

Саљих Мустафа на припремној конференцији за суђење, 9. јун 2021.

Изрицање првостепене пресуде у предмету против Саљиха Мустафе, 16. децембар 2022.

Претресни панел у саставу: судија Мапи Фелт-Фоља (председавајући судија), Роланд Декерс, Жилбер Бити и Владимир Микула (резервни судија), донео је пресуду у овом предмету 16. децембра 2022. То је прва пресуда за ратне злочине која је донета пред Специјализованим већима.

Претресни панел огласио је г. Мустафу кривим за мучење, произвољно лишавање слободе и убиство као ратни злочин и осудио га на 26 година, у шта је урачунато време проведено у притвору. Претресни панел је ослободио г. Мустафу оптужби за сурово поступање као ратни злочин.

Оптужбе које је специјализовани тужилац изнео у овом предмету тичу се искључиво индивидуалне кривичне одговорности г. Мустафе и његовог учествовања у ратним злочинима произвољног лишавања слободе, суровог поступања, мучења и убиства, као што је наведено у потврђеној оптужници. Ни у једном тренутку се није судило Ослободилачкој војсци Косова.

[Ж]ртве које су, према оптужници, оштећене поступцима г. Мустафе држављани су Косова и албанске су националности. Њихова настајања да се задовољи правда и утврди истина окосница су овог поступка.

[П]анел је саслушао сведочења више директних сведока, од којих неки у овом поступку учествују и у својству жртве. Ти сведоци су говорили о трауматичним догађајима које су проживели и о трајним психичким последицама које је то оставило на њихов живот и живот њихових породица.

KSC-BC-2020-05, Резиме првостепене пресуде, 16. децембар 2022, ставови 6-7.

II. Специјализовани тужилац против Пјетера Шаље

Дана 21. септембра 2022. судија за претходни поступак предао је претресном панелу предмет против г. Пјетера Шаље. Господин Шаља, бивши припадник јединице ОВК распоређене у Кукешу, у Албанији, ухапшен је у Белгији 16. марта и доведен пред СВК 15. априла 2021. У оптужници се терети по четири тачке за ратне злочине (произвољно лишавање слободе, сурово поступање, мучење и убиство), извршене приближно од 17. маја до 5. јуна 1999. над лицима затвореним у фабрици метала у Кукешу коју је користила ОВК.

На првом приступању суду, 19. априла 2021, г. Шаља је изјавио да није крив ни по једној тачки оптужнице.

Председник је одлучила да и овај поступак води Претресни панел I који је поступао у предмету против Саљиха Мустафе. У саставу панела су исте судије – Мапи Фелт-Фоља (председавајући судија), Роланд Декерс, Жилбер Бити и Владимир Микула (резервни судија).

Припремна конференција за суђење у предмету против Пјетера Шаље, 18. октобар 2022.

Припремна конференција за суђење одржана је од 18. до 20. октобра 2022, а одржавање уводних излагања очекује се у првом кварталу 2023.

Судија за претходни поступак одобрио је пријаве осам лица за учешће у поступку у статусу жртве.

Судија за претходни поступак се уверио да су подносиоци пријава, као чланови уже породице директне жртве, претрпели нематеријалну штету (психичке трауме, емоционални стрес, ноћне море, анксиозност и бол) као директну последицу произвољног лишавања слободе, суровог поступања и мучења које је, према наводима, претрпела директна жртва.

KSC-BC-2020-04/Ф00279/РЕД, Јавна редигована верзија треће одлуке о учешћу жртава, 19. септембар 2022, став 30.

III.

Специјализовани тужилац против Хашима Тачија и других

У оптужници се г. Хашим Тачи, г. Кадри Весели, г. Реџеп Сељими и г. Јакуп Краснићи терете по десет тачака за ратне злочине и злочине против човечности. Оптужени су ухапшени на Косову 4. и 5. новембра 2020. и истог дана доведени у притворски објект СВК.

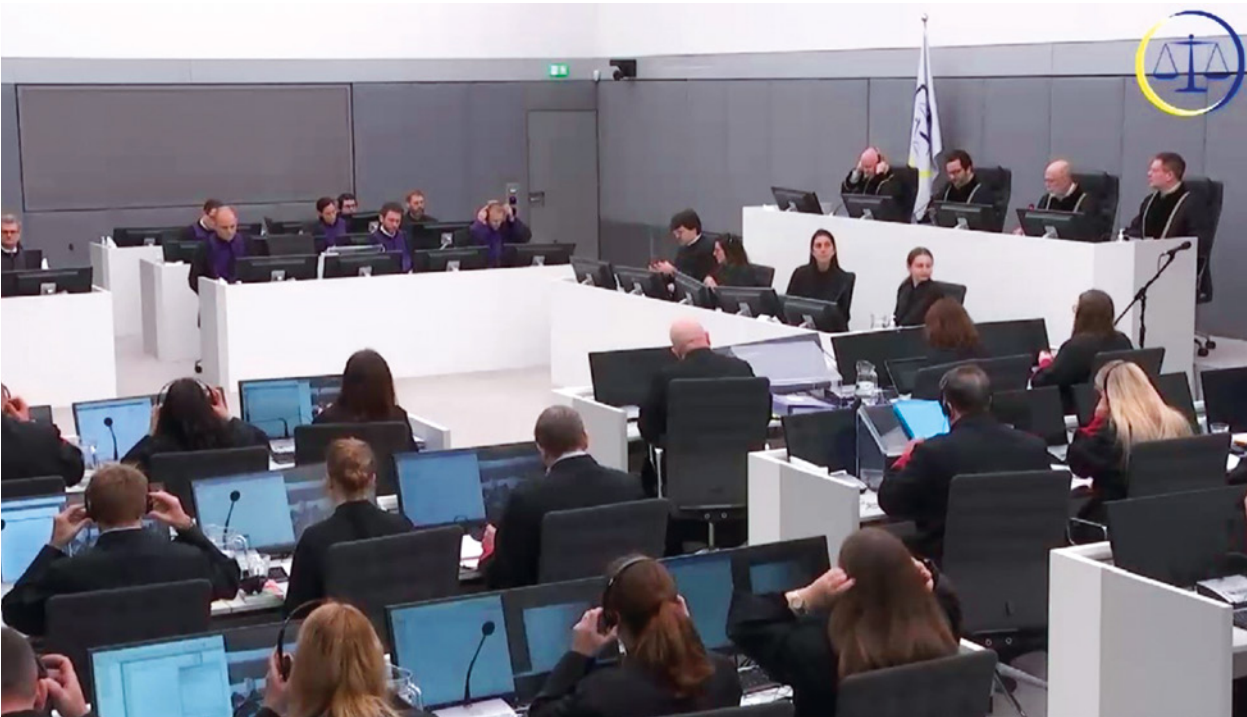
У овом предмету, судија за претходни поступак донео је током протекле године низ одлука и налога, у настојању да се предмет до краја године преда претресном панелу.

Статусна конференција у предмету Тачи и други, 8. септембар 2022.

Захваљујући томе, судија за претходни поступак је 15. децембра 2022. предао предмет претресном панелу на суђење. У ту сврху, председник је одредила Претресни панел II у чијем су саставу судија Чарлс Смит III (председавајући судија), Кристоф Барт, Генел Метро и Фергал Гејнор (резервни судија).

То је исти панел који је водио поступак у предмету против Хиснија Гуцатија и Насима Харадинаја. Дана 16. децембра 2022. одржано је прво заседање у овом предмету, на коме је било речи о начину на који ће се ово суђење водити.

Заседање у предмету против Хашима Тачија и других, 16. децембар 2022.

До краја 2022. судија за претходни поступак одобрио је пријаве 53 лица за учешће у поступку у статусу жртве.

Судија за претходни поступак сматра да се ово питање конкретно тиче права г. Тачија да насамом комуницира са својим браниоцем и права на одговарајуће време и услове за припрему одбране (члан 6(3)(б) и (ц) Европске конвенције о људским правима и члан 21(4)(ц) и (е) Закона). Уколико се мерама снимања и обелодањивања крши то право, онда то значајно утиче на правичност поступка. Поред тога, благовременим решавањем овог питања рационализује се поступак, а оптуженом се омогућује да оствари право да му се суди у разумном року (члан 21(4)(д) Закона).

[KSC-BC-2020-06/Ф00939, Одлука о захтеву одбране за одобрење да уложи жалбу на одлуку Ф00854, 26. август 2022, став 40.](#)

ПОСТУПЦИ ПРЕД АПЕЛАЦИОНИМ СУДОМ

Судије већа Апелационог суда

I.

Специјализовани тужилац против Хиснија Гуцатија и Насима Харадинаја

Први предмет који је прешао у жалбену фазу је предмет против Хиснија Гуцатија и Насима Харадинаја. Господин Гуцати и г. Харадинај се терете за четири кривична дела против правосуђа и јавне управе и два кривична дела против јавног реда, конкретно, за ометање службеног лица у вршењу службене дужности путем озбиљних претњи, застрашивање, одмазду и повреду

тајности поступка. Господин Гуцати и г. Харадинај ухапшени су 25. септембра 2020. и доведени у притворски објект СВК 25, односно 26. септембра 2020.

Пресуда коју је Претресни панел ИИ донео у овом предмету 18. маја 2022. представља значајно достигнуће Специјализованих већа.

Претресни панелогласио је г. Гуцатија и г. Харадинаја кривим по три од четири тачке оптужнице, и то за ометање службеног лица у обављању службене дужности, застрашивање у току кривичног поступка и повреду тајности поступка.

Оптуженима је изречена казна затвора од по четири и по године, у шта се рачуна време проведено у притвору, и новчана казна у износу од по 100 евра. Господин Гуцати и г. Харадинај ослобођени су оптужби за одмазду.

Изрицање пресуде у предмету против Гуцатија и Харадинаја, 18. мај 2022.

Претресни панел је суђење водио експедитивно. Поступак је трајао 32 дана, од 7. октобра 2021. до 3. фебруара 2022. За то време сведочила су 32 сведока и прихваћено је 238 доказа. Изузетном ефикасношћу панела, пресуда је донета у року од само два месеца од завршетка поступка.

Господин Гуцати и г. Харадинај уложили су жалбу на пресуду, па је председник именовала панел Апелационог већа у чијем су саставу судија Мишел Пикар (председавајући судија), судија Кај Амбос и судија Нина Јергенсен.

Преджалбена конференција одржана је 5. јула 2022, а жалбени претрес 1. и 2. децембра 2022.

Преджалбена конференција у предмету против Гуцатија и Харадинаја, 5. јул 2022.

Овај предмет је важан зато што указује на разлоге због којих су Специјализована већа уопште основана. Главна питања овог предмета су правилно вршење правосуђа, интегритет и безбедност поступка и, што је најважније, добробит стотина људи који су се одважили да испуне своју грађанску дужност и иступе као сведоци, као и њихово право да живе без страха. Заштита сведока од застрашивања и неправде уграђена је у темеље сваког система кривичног правосуђа, било домаћег, било међународног. Без сведока нема правде ни за жртве, ни за друштво у целини. А оптужени су својим радњама и поступањем угрозили управо те темељне вредности.

Сажетак првостепене пресуде у предмету Специјализовани тужилац против Хиснија Гуцатија и Насима Харадинаја (КСС-ВС-2020-07), 18. мај 2022, стр. 1.

Жалбени претрес у предмету против Хиснија Гуцатија и Насима Харадинаја, 2. децембар 2022.

II. Интерлокаторне жалбе

Значајан помак постигнут у четири предмета имао је за последицу и интензивнију активност панелâ Апелационог суда. Током 2022, панели Апелационог суда поступали су по низу жалби у три предмета, које су уложила седморица од укупно осам оптужених.

У донетим одлукама, бавили су се продужењем притвора оптужених, као и питањима везаним за учешће жртава, формалне недостатке оптужнице, измене спискова доказних предмета, легалитет Специјализованих већа и измене и допуне оптужнице.

Панел подсећа да „се подразумева да оптужени припрема одбрану на основу правно релевантних чињеница из оптужнице, а не целокупног материјала који му је обелодањен” [...] и [...] наглашава да је од кључног значаја омогућити оптуженом одговарајуће време и услове да адекватно истражи нове наводе.

KSC-BC-2020-06/IA018/Ф00007, Одлука по жалби одбране у вези са захтевом за измену и допуну оптужнице према правилу 90(1)(б) Правилника, 22. март 2022, став 48.

Панел се слаже са ставом судије за претходни поступак да су све жртве којима је одобрен статус жртве у овом предмету жртве кривичних дела из оптужнице, али истиче да у одређеним околностима учешће анонимне жртве може да наруши права оптуженог на правично суђење. На пример, уколико је нека [жртва која учествује у поступку] позвана као сведок, може бити потребно да се преиспитају заштитне мере које су одређене за ту [жртву која учествује у поступку].

KSC-BC-2020-06/IA023/Ф00006, Одлука по Веселјијевој жалби на “Трећу одлуку о учешћу жртава”, 15. септембар 2022, став 49.

ВЕЋЕ ВРХОВНОГ СУДА

Дана 29. јуна 2022, г. Кадри Весељи поднео је захтев за заштиту законитости у вези с продужењем његовог притвора. Председник је именовала панел Врховног суда, којим председава сходно члану 32(1) Закона о Специјализованим већима и Специјализованом тужилаштву (Закон). У саставу панела били су и судија Кристин ван ден Вајнгарт и судија Михаел Боландер.

Дана 15. августа 2022, панел Врховног суда донео је одлуку у којој је закључио да г. Весељи није доказао да је дошло до битне повреде поступка предвиђене Законом и Правилником о поступку и доказима. Сходно томе, панел Врховног суда у целости је одбио жалбу г. Весељија. Ово је био први пут да је панел Врховног суда одлучивао по захтеву за заштиту законитости.

Панел се уверио да се на Специјализованим већима примењује ефикасан систем и да је одлука судије за претходни поступак о даљем притвору садржала одговарајуће гаранције редовног поступка. [...]

Панел има у виду да чињеница да је панелу Апелационог суда било потребно скоро четири месеца да донесе побијану одлуку на први поглед не потврђује начело експедитивности поступка, предвиђено чланом 41(2) Закона. Међутим, након што је брижљиво размотрио све наведене факторе, панел сматра да је време које је панелу Апелационог суда било потребно да донесе побијану одлуку оправдано, имајући у виду конкретне околности предмета, те закључује да није дошло до повреде члана 41(2) Закона.

KSC-BC-2020-06/ПЛ001/Ф00008, Одлука по захтеву Кадрија Весељија за заштиту законитости, 15. август 2022, ставови 40, 42.

СПЕЦИЈАЛИЗОВАНО ВЕЋЕ УСТАВНОГ СУДА

Судије Специјализованог већа Уставног суда

Специјализовано веће Уставног суда донело је током 2022. године одлуке по пет захтева за оцену уставности – 13. јуна, 6. јула и 22. августа. Захтеве су поднели Хашим Тачи, Кадри Веселџи, Јакуп Краснићи и Пјетер Шаља, и у њима су изнели наводе о повреди њихових основних права, оспорили, између осталог, законитост оптужби за удружени злочиначки подухват и надлежност Специјализованих већа и изнели наводе о кршењу права на правично суђење.

Панел је закључио да су захтеви за оцену уставности преурањени и констатовао је да су недопуштени према члану 113(7) Устава Косова, члану 49(3) Закона и правилу 14(ф) Пословника о раду Специјализованог већа Уставног суда. У својим одлукама, овај панел је, између осталог, закључио да се на Специјализованим већима међународно обичајно право може директно примењивати.

Што се тиче услова да оптужбе морају да имају везе са Извештајем [Савета Европе од 7. јануара 2011], Веће сматра да се та веза мора тумачити имајући у виду садржај и контекст Извештаја и међународне обавезе Косова проистекле из Извештаја. Другим речима, тешке радње које се оцењују морају имати везе са садржајем и контекстом Извештаја који је, између осталог, приказао једну забрињавајућу слику ситуације на Косову, укључујући некажњивост за тешка кривична дела.

[KSC-CC-2022-15/Ф00010](#), Одлука по захтеву Хашима Тачија за оцену уставности у вези с правом да му суди законито основан, независан и непристрасан суд, као и правом на образложење одлуке, 13. јун 2022, став 82.

Из тога следи да директна примена прописа [међународног обичајног права] при утврђивању кривице за ратне злочине и злочине против човечности на Специјализованим већима није у сукобу са Уставом [...], под условом да се ти прописи примењују у складу са чланом 33(1) Устава и чланом 7 Конвенције, онако како их Европски суд за људска права тумачи у својој судској пракси.

[KSC-CC-2022-16/Ф00004](#), Одлука по захтеву за оцену уставности који је Пјетер Шаља упутио панелу Уставног суда, у вези са основним правима гарантованим чланом 33 Устава Косова и чланом 7 Европске конвенције о људским правима, 6. јул 2022, став 69.

2 | Председник и судије

Судије увршћене у Листу међународних судија СВК обављају своје дужности по потреби и искључиво на захтев председника. Према члану 26 Закона, судије не примају накнаду нити уживају друге принадлежности самим тим што су увршћени у листу судија, већ само онда када их председник распореди на неку од службених дужности. Распоређене судије своје дужности, уколико је могуће, обављају на даљину.

ГОДИШЊЕ ПЛЕНАРНО ЗАСЕДАЊЕ

Дана 11. марта, судије су одржале седмо пленарно заседање, које је одржано путем видео-конференцијске везе услед пандемије изазване вирусом корона. Током заседања, председник је судијама саопштила најновије информације о

текућим институционалним питањима. Судије су саслушале и излагања секретара и шефова служби Секретаријата. Поред тога, судије су размотриле питања релевантна за СВК, укључујући питања везана за ефикасност поступака.

ОКУПЉАЊЕ СУДИЈА

Дана 16. маја, судије су се по први пут од како је почела пандемија изазвана вирусом корона окупиле уживо, и приликом тог окупљања, којем су присуствовали гости

са других међународних судова, званично пустиле у рад судницу. То је такође била прилика да шест нових судија и лично упознају своје колеге.

Председник Трендафилова на церемонији одржаној 16. маја 2022.

Судије на листи међународних судија

Судија **Екатерина Трендафилова**
Председник
(Бугарска)

Судија **Чарлс Смит III**
Потпредседник
(Сједињене Америчке Државе)

Судија **Видар Стенланд**
Судија Уставног суда
(Норвешка)

Судија **Антонио Балсамо**
Судија Уставног суда
(Италија)

Судија **Румен Ненков**
Судија Уставног суда
(Бугарска)

Судија **Ромина Инкути**
Резервни судија Уставног суда
(Италија)

Судија **Кристин ван ден Вајнгарт**
(Белгија)

Судија **Мишел Пикар**
(Француска)

Судија **Томас Лакер**
(Немачка)

Судија **Емилио Гати**
(Италија)

Судија **Роланд Декерс**
(Холандија)

Судија **Кај Амбос**
(Немачка)

Судија **Кенет Роберт**
(Канада)

Судија **Мапи Фелт-Фолџа**
(Холандија)

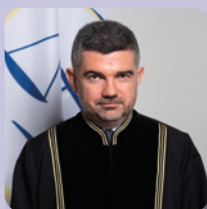
Судија **Кристоф Барте**
(Немачка)

Судија **Владимир Микула**
(Република Чешка)

Судија **Генел Метро**
(Швајцарска)

Судија **Никола Гију**
(Француска)

Судија **Жилбер Бити**
(Француска)

Судија **Данијел Франсен**
(Белгија)

Судија **Фергал Гејнор**
(Ирска)

Судија **Нина Јергенсен**
(Норвешка)

3 | Вансудске активности

Током 2022, председник Трендафилова редовно је информисала јавност и заинтересоване актере о активностима СВК. У том циљу, председник се састајала с представницима институција ЕУ, држава чланица ЕУ, трећих држава контрибутора, државе домаћина, организација грађанског друштва на Косову и институција Косова.

Председник је била у посети Косову од 20. до 23. септембра 2022. Током посете у оквиру програма *Outreach* одржала је онлајн скуп с представницима грађанског друштва и медија, и уживо се састала са студентима права. Поред тога, председник се састала са министром правде Косова и више представника међународне заједнице, укључујући амбасадоре држава чланица ЕУ и трећих држава контрибутора ангажованих на Косову, шефа канцеларије ЕУ на Косову, представника ЕУ за Косово и шефа Мисије ЕУ за владавину права на Косову (Еулекс).

Председник Трендафилова на скупу програма *Outreach* на Косову, 21. септембар 2022.

Председник Трендафилова током сусрета са студентима права у Приштини, Косово, 21. септембар 2022.

Поред тога, председник се 27. октобра у Бриселу обратила Политичко-безбедносном комитету ЕУ и том приликом је информисала представнике држава чланица о судским активностима СВК и одговарала на питања држава чланица ЕУ.

У циљу даљег јачања односа СВК са другим спољним актерима и организацијама грађанског друштва, председник је одржала састанке са дипломатским, правним и академским круговима. Поред тога, председник је дала низ интервјуа за више медијских кућа, у којима се осврнула на мандат и рад СВК.

Као председница СВК, посвећена сам комуникацији и слушању онога што грађани имају да кажу. Желела бих да грађани знају да су СВК независан суд, који обезбеђује правична суђења у којима се поштују права оптужених, штите сведоци и жртве третирају достојанствено.

Председник Трендафилова, интервју за лист *Данас*, 27. јун 2022.

Судије Специјализованих већа Косова

Односи с јавношћу

Односи с јавношћу

Са интензивирањем судских поступака, председник и секретар су наставиле да обављају истакнуту улогу у информисању јавности на Косову и у региону о томе на који начин суд настоји да осигура да судски поступци буду правични, безбедни и ефикасни, у складу с највишим стандардима међународног кривичног правосуђа.

Дана 31. јануара, председник, секретар и специјализовани тужилац примили су у просторијама суда гђу Дуњу Мијатовић, комесара за људска права Савета Европе.

Дана 21. фебруара, руководиоци СВК су примили делегацију Службе ЕУ за инструменте спољне политике.

Дана 22. марта, на иницијативу амбасадора Републике Француске, руководиоци СВК састали су се са амбасадорима држава чланица ЕУ и том приликом укратко информисали присутне о току поступака.

Дана 1. априла, председник и секретар примиле су у просторијама суда Њену екселенцију Абдулену Хаџију, министарку правде Косова, и том приликом разговарале о питањима као што су систем правне помоћи који се примењује на СВК, омогућавање породичних посета притвореницима и друга питања из нормативног оквира СВК.

Дана 23. и 24. јуна, председник, секретар и специјализовани тужилац састали су се са представницима држава чланица ЕУ при Комитету за цивилне аспекте управљања кризама који су били у посети СВК. Руководиоци СВК обавестили су присутне о најновијим збивањима на суду и одговарали на њихова питања. Гости су имали прилику и да послушају излагања шефова служби СВК.

Дана 17. октобра, Његова екселенција Томаш Суњог, шеф Канцеларије ЕУ на Косову и специјални изасланик ЕУ на Косову, дошао је у посету СВК и састао се са руководиоцима.

Дана 18. октобра, руководиоци СВК састали су се с представницима Судске информативне мреже СВК и информисали их о текућим активностима на суду, а од њих добили повратне информације о активностима програма *Outreach* овог суда.

Дана 27. октобра, председник је заједно са секретаром била у посети Бриселу и том приликом се обратила Политичко-безбедносном комитету ЕУ, информисала представнике држава чланица о судским активностима СВК и одговарала на њихова питања.

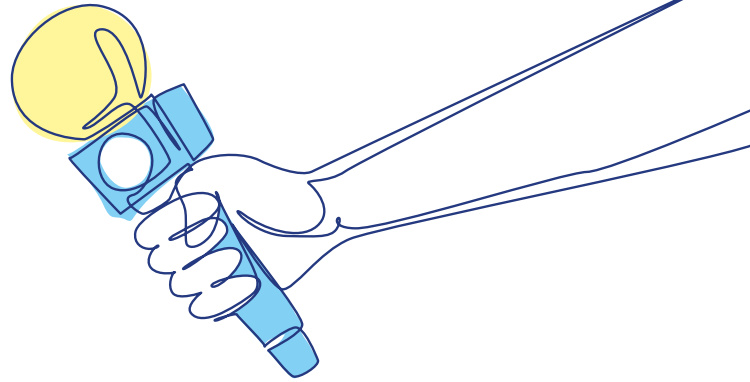
Дана 24. новембра, током редовног годишњег брифинга, председник, секретар и вршилац дужности специјализованог тужиоца информисали су представнике држава чланица ЕУ и трећих држава контрибутора на служби у Хагу о актуелностима у раду СВК и СТ.

Дана 2. децембра, председник, секретар и вршилац дужности специјализованог тужиоца примили су у просторијама суда Стефана Томата, команданта ЕУ за цивилне операције.

Поред тога, председник и секретар састале су се с представницима дипломатског кора, међународних и националних тела, између осталог, са Њеном екселенцијом Бет ван Скак, специјалним амбасадором САД за глобално кривично правосуђе, делегацијом судија из Француске, делегацијом судија из Специјалног кривичног суда за Централноафричку Републику и делегацијом судија из Савезне Републике Немачке.

Председник је током 2022. дала шест интервјуа за косовске и регионалне медије, а у косовским медијима је на албанском и српском објављен и њен чланак о жалбеним поступцима пред СВК.

Судска независност и непристрасност су саставни део судске професије и обезбеђују вршење правде у складу с владавином права. Пре ступања на дужност, судије Специјализованих већа дају свечану изјаву да ће своју дужност вршити независно, непристрасно и савесно. Та заклетва је водеће начело којим се сви руководимо у вршењу својих дужности у Специјализованим већима.

Независност и непристрасност нису једини механизми заштите којима се јамче права страна и учесника у поступцима пред Специјализованим већима. Један од тих механизма заштите је и право оптуженог, односно тужилаштва, да на одлуке судије или претресног панела изјаве жалбу другим независним судијама. Жалбени поступак представља додатни ниво на коме се преиспитују пресуде које су донели нижи судови. Он пружа прилику да се, у одговарајућим случајевима, исправе грешке приликом утврђивања чињеница или грешке у примени права у пресудама донетим на нижим судовима.

Председник Трендафилова, чланак о жалбеним поступцима пред СВК, објављен на порталу Телеграфи (на албанском) и порталу Коссев (на српском), 25. и 26. августа 2022.

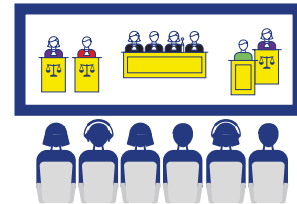
СПЕЦИЈАЛИЗОВАНА ВЕЋА КОСОВА - НАЈЗНАЧАЈНИЈИ ДОГАЂАЈИ 2022.

ПОСТУПАК У ТОКУ
У **4 ПРЕДМЕТА** ПРОТИВ
8 ОПТУЖЕНИХ

ПРВОСТЕПЕНА ПРЕСУДА
ДОНЕТА У **2 ПРЕДМЕТА**

ОДРЖАНО ЈЕ **65 ЈАВНИХ ЗАСЕДАЊА**
СА ПРЕНОСОМ УЖИВО НА **3 ЈЕЗИКА**
СУДА

ПРЕНОСУ НА ВЕБСАЈТУ
ПРИСТУПЉЕНО ЈЕ ВИШЕ ОД
42.000 ПУТА

СВЕДОЧИЛО ЈЕ **22 СВЕДОКА** И
ЈЕДНА ЖРТВА

ПАНЕЛИ СУ ДОНЕЛИ
СКОРО 660 ОДЛУКА И НАЛОГА

ТОКОМ 2022. ПРЕВЕДЕНО ЈЕ
1.054 ДОКУМЕНАТА КОЈИ
ОБУХВАТАЈУ ПРЕКО **15.800 СТРАНИЦА**

40 ЖРТАВА ДОБИЛО ЈЕ СТАТУС
УЧЕСНИКА У ПОСТУПКУ У ТРИ
ПРЕДМЕТА

ВИШЕ ОД **600 УЧЕСНИКА** НА
ИНФОРМАТИВНИМ СКУПОВИМА
О СУДУ НА КОСОВУ

Секретаријат

Секретаријат

Секретар руководи Секретаријатом, који је задужен за административне послове Специјализованих већа Косова (СВК) и Специјализованог тужилаштва (СТ). Секретаријат такође пружа разне врсте правосудне подршке на неутралан и независан начин. У обављању својих функција секретар се о институционалним питањима консултује с председником и специјализованим тужиоцем.

Административне функције које обавља Секретаријат обухватају безбедност, набавке, кадровска питања, буџет, финансирање и информациону технологију. Послови правосудне подршке обухватају пружање заштите и подршке сведоцима, вођење Именика бранилаца и заступника, вођење Система правне помоћи и процеса учешћа жртава, услуге писменог и усменог превођења, организацију рада у судници и руковођење Притворским објектом СВК.

Током целе 2022, службеници свих служби Секретаријата су под руководством секретара својим изузетно квалитетним радом допринели успешном управљању Специјализованим већима и Специјализованим тужилашвом и омогућили вођење поступака. Секретаријат је такође у веома кратком року, организовао пет одлазака притвореника на Косово под надзором суда, које су панели наложили из хуманитарних разлога. Поред тога, захваљујући повратку тима програма *Outreach* на Косово интензивирани су контакти са Судском информативном мрежом и заједницама на Косову.

Секретар СВК је др Фиделма Донлон. У том својству, она у име СВК и СТ потписује споразуме о гранту са државама чланицама ЕУ, што је главни извор финансија овог суда. У фебруару ове године потписан је трећи споразум о гранту с Владом Швајцарске, којим се финансирају активности програма *Outreach* на Косову.

Секретар води рачуна и о ефикасном управљању буџетом и врши надзор интерне и екстерне ревизије. У циљу оптималног коришћења расположивих кадрова СВК и СТ, у координацији с председником и

Секретар Фиделма Донлон

специјализованим тужиоцем, секретар је радила на прераспоређивању кадрова како би се адекватно одговорило на промене у обиму посла. Уз то, руководиоци СВК су 2022. године извршили темељну оцену активности и ревизију свих радних места како би установили да ли постојећи ресурси омогућавају ефикасно вођење свих предстојећих суђења. На основу тога, секретар је у преговорима са државама чланицама ЕУ за остварење тог циља обезбедила одређен број нових радних места.

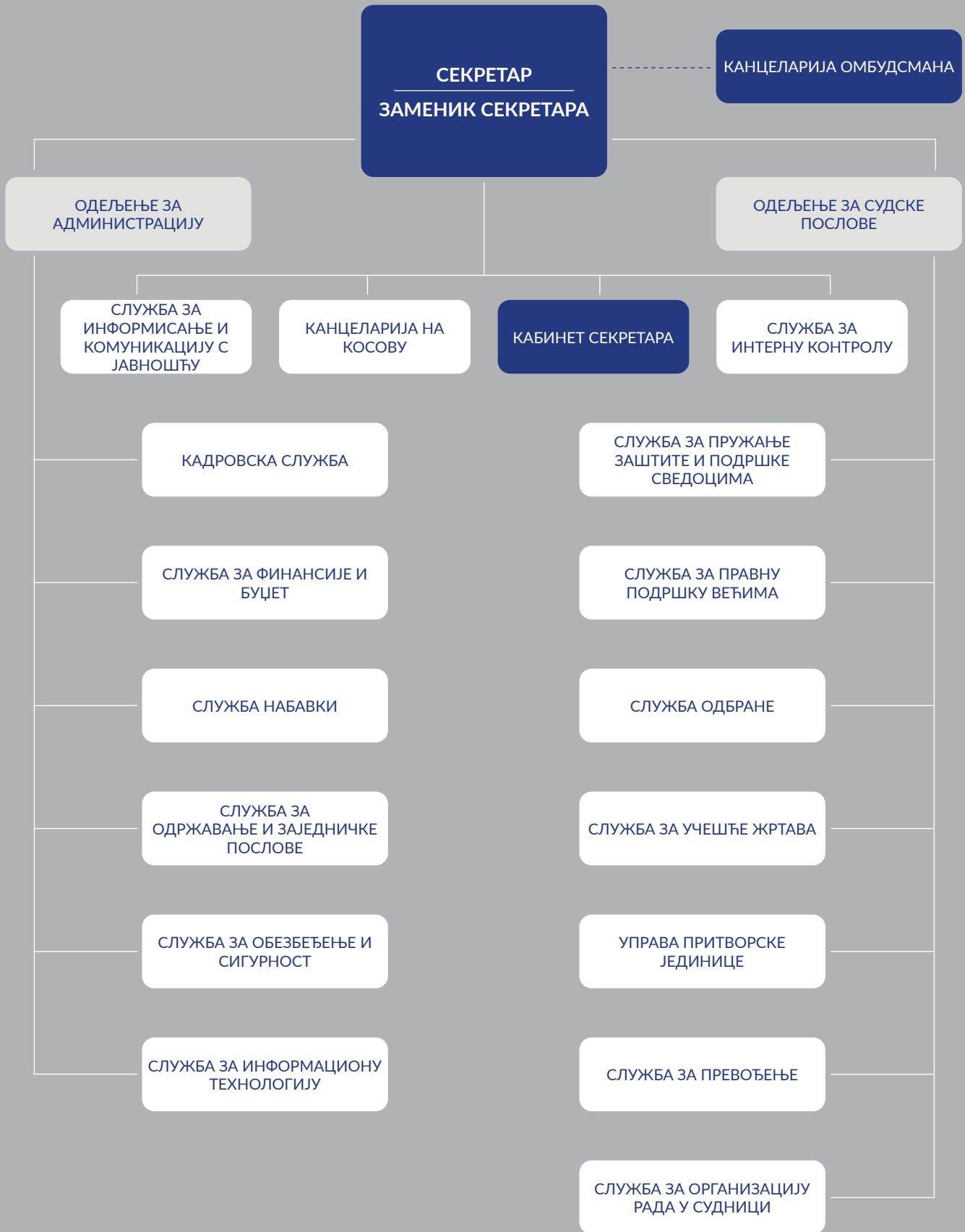
Ове године је остварен значајан напредак у погледу два стратешка приоритета које је секретар дефинисала 2021. године – везано за вођење

документације и евиденције о доказном материјалу. Предузети су први кораци ка формирању Судске архиве и извршен је преглед свих списа СВК везаних за административне и правосудне послове како би се омогућило стварање Регистра информационих добара и Распореда чувања информационих добара. Уз то, на основу повратних информација од преко 200 корисника Електронског система за организацију рада у судници током прва два суђења, побољшан је капацитет тог система како би омогућио обраду веће количине обелодањеног материјала и судских докумената потребних за рад суда. Ове године је прегледано приближно 20 терабајта података, који су затим разврстани по категоријама у Регистру информационих добара, а Распоред чувања чека на одобрење секретара. Побољшана је функција за претраживање електронског система за организацију рада у судници, као и контрола верзија докумената.

Секретар је током 2022. наставила да одржава конструктивне контакте с државом домаћином. То је подразумевало разговоре о одржавању зграде СВК и СТ, и склопљен је нови Споразум о услугама. Секретар је поклонила нарочиту пажњу склапању билатералних споразума са државама на подручју заштите сведока и извршења затворских казни. Након изрицања првостепене пресуде у предмету Специјализовани тужилац против Хиснија Гуцатија и Насима Харадинаја, и усвајања Упутства за рад о одређивању државе у којој се издржава казна у мају 2022, секретар је са представницима држава одржала исцрпне билатералне састанке на којима су разговарали о њиховој спремности да осуђенике СВК приме на издржавање затворске казне.

1 | Кабинет секретара

Секретар има свој тим, Кабинет секретара, који јој помаже у извршењу њених задатака. Тај тим обавља низ правних и других задатака везаних за судске поступке и руковођење судом, односе с државом домаћином и дипломатским кором, односе с јавношћу, програм *Outreach*, координирање извештавања ЕУ, као и питања везана за протокол. Кабинет секретара задужен је и за Тим за управљање информацијама.

Током 2022. године правни тим Кабинета саветовао је секретара о широком спектру интерних и спољних правних питања, укључујући тумачење и примену различитих правних инструмената, поштовање прописа и уговорних обавеза, заштиту података и сарадњу са спољним актерима. Правни тим Кабинета био је задужен за израду различитих интерних прописа, међу којима треба истаћи Упутство о спречавању узнемиравања и смернице за чување и архивирање материјала на СВК. Поред тога, овај тим је пружио правну подршку приликом израде допуне Правилника за запослене и у име секретара поднео је 195 поднесака у оквиру судских поступака о питањима као што су заштита сведока, учешће жртава у поступцима, припреме за суђење, притвор и посете под надзором суда.

Током 2022. Кабинет секретара је такође помагао секретару у дипломатском ангажовању, нарочито у склапању споразума о сарадњи са државама о питању заштите сведока и извршења казни. Поред тога, помагао је у припреми и реализацији замолница за сарадњу и помоћ.

Протоколарне активности и даље су углавном биле усредсређене на омогућавање члановима породица притвореника да уђу на територију Холандије.

Тим за управљање информацијама пружа савете и помоћ у вези с безбедним руковањем информацијама, списима и архивама СВК, као и библиотекарске услуге. У оквиру реализације стратешког приоритета секретара на пољу управљања документацијом и доказним материјалом, овај тим је 2022. обавио преглед свих списа СВК везаних за административне и правосудне послове, што је први корак ка ефикасном чувању и складиштењу документације. Успешно је прегледано приближно 20 терабајта података, који су потом разврстани по категоријама у Регистру информационих добара. Добијене информације су употребљене и за израду Роковника за чување информационих добара. Кабинет секретара је такође израдио нацрте упутстава о безбедном управљању и приступању архиву СВК, који ће, након интерних консултација, бити поднети на усвајање.

Поред тога, Тим за управљање информацијама организовао је обуку запослених на СВК за побољшање информисаности о безбедном руковању информацијама и коришћењу интернета, користећи, између осталог, платформу за обуку о безбедном руковању информацијама Европске службе за спољно деловање (ЕЕАС). Уз то, овај тим је пружао библиотекарске услуге и подршку истраживачком раду различитих заинтересованих страна и решио преко 120 захтева за набавку књига, чланака и других извора користећи материјал из сопствене збирке, као и захваљујући сарадњи с библиотеком Палате правде и размени с другим институцијама.

2 | Служба за информисање и комуникацију с јавношћу

Протеклу годину обележио је низ значајних достигнућа у судским активностима СВК. Изрицање две првостепене пресуде и очекивана пресуда Апелационог суда изазвале су знатно интересовање јавности за активности суда. Те прекретнице у раду суда имале су за последицу интензивирање комуникације с јавношћу и активности програма *Outreach* у циљу олакшавања приступа информацијама о тим, понекад сложеним, збивањима у судници.

Служба за информисање и комуникацију с јавношћу користи различите видове комуникације за дистрибуирање детаљних и тачних информација о суду и његовом раду. Путем интервјуа у медијима, сусрета с представницима грађанског друштва и штампаног и дигиталног информативног материјала, Служба за информисање и комуникацију с јавношћу настоји да јавност што боље упозна са судским поступцима и што детаљније је информисе о мандату суда.

Након укидања мера заштите од вируса корона, активности програма *Outreach* СВК више нису морале да се одржавају на даљину. Током целе

2022, суд је интензивирао напоре да измештене судске поступке што више приближи јавности на Косову. Представници суда одржали су састанке са различитим субјектима на Косову, на којима су одговарали на њихова питања, слушали њихове ставове и мишљења и објашњавали шта се збива у судници. На основу неких од најчешће постављаних питања на тим интерактивним скуповима припремљена су четири нова информативна видео-клипа, који су снимљени 2022. а биће емитовани на косовској телевизији 2023. године.

У настојању да допринесе извештавању о судским поступцима, Служба за информисање и комуникацију с јавношћу одржавала је недељне онлајн брифинге за медије, на којима су портпароли СВК пружали информације о најновијим збивањима у протеклој недељи и одговарали на питања новинара, који су брифинге могли да прате на Косову, у региону или с неког другог места. СВК је 2022. издао информативну брошуру под називом “СВК укратко”, у којој су на приступачан и прегледан начин изнете информације о оснивању суда, његовој структури и предметима.

Портпарол СВК Анђела Грип на онлајн недељном брифингу о поступцима

2.1 | Односи са средствима јавног информисања

У протеклој години расло је интересовање медија за поступке пред СВК, нарочито медија с Косова и из региона. Новинари су најчешће били заинтересовани за конкретне појединости или питања покренута у судским поднесцима, примедбе страна у поступку током јавних заседања и одлуке о продужењу притвора, као и за друга питања. У циљу подстицања тачног извештавања о судским поступцима, представници СВК наставили су да одржавају редовне састанке с новинарима на Косову, на којима су им пружали основне информације о суду. Између осталог, одржан је састанак с главним уредницима најзначајнијих медијских кућа на Косову.

Током 2022. представници СВК су одговорили на више од 250 медијских упита и, кад год је то било могуће, давали интервјуе за телевизију и радио. Председник и секретар СВК и ове године су одржавале активне контакте с медијима – председник је дала шест интервјуа и објавила чланак у две косовске медијске куће.

Од половине године, након што су укинуте мере борбе против вируса корона, новинари и јавност могли су да прате јавна заседања из галерије за посетиоце, без претходног пријављивања. Новинари су могли да прате поступке и из медијског центра, у којем имају могућност да снимају заседања. Заседања су уживо преношена и на вебсајту СВК, што је новинарима и другим заинтересованима омогућило да онлајн прате поступак са било ког места.

Председник Трендафилова током интервјуа за Kosova Press, у септембру 2022.

Посетиоци на СВК, у обиласку зграде суда током Дана отворених врата хашких институција, у октобру 2022.

Скуп у организацији програма Outreach у Бостану, Косово, у марту 2022.

Скуп у организацији програма Outreach у Пећи, Косово, у марту 2022.

Скуп у организацији програма Outreach у Угљару, Косово, у септембру 2022.

Дан отворених врата хашких институција, у октобру 2022.

2.2 | Програм *Outreach*

Мандат СВК је да обезбеде правичне, непристрасне, независне и безбедне судске поступке. Да би омогућила јавности на Косову и у региону да прати и разуме шта се дешава у Хагу, СВК воде интензиван програм *Outreach* помоћу којег одржавају дијалог с представницима грађанског друштва на Косову и у региону.

Тим програма *Outreach* редовно организује скупове са младима, студентима, правницима, новинарима, представницима различитих заједница и другима на Косову, на којима са учесницима ступа у живу и интерактивну дискусију о раду суда. Од 2018. године, програм *Outreach* одржао је 133 таква скупа у заједницама широм Косова. Током 2022, одржана су 34 скупа програма *Outreach* с разним групама широм Косова (у Угљару, Јањеви, Призрену, Ђилану, Ранилугу, Пасјану, Летници, Каменици, Обилићу, Грачаници, Новом Брду, Бостану, Шилову, Ђаковици, Урошевцу, Митровици, Приштини, Пећи, Штрпцу, Партесу), од којих је десет одржано онлајн.

Скупови програма *Outreach* прилагођени су интересовању публике и на њима се, осим прегледа рада и поступака, пружају најновије информације о предметима који се воде пред судом. Што је најважније, на тим скуповима тим програма *Outreach* има прилику да директно одговори на питања и дилеме учесника.

У циљу приближавања што широј јавности и повећања утицаја својих активности, тим програма *Outreach* снима видео-клипове, који се могу видети на *YouTube* каналу и вебсајту СВК и емитују се на Косову, на албанском и српском језику. Служба за информисање и комуникацију с јавношћу снимила је 2022. године нове видео-клипове из серије “Најчешћа питања”, који обухватају нека од најчешће постављаних питања на скуповима програма *Outreach*. Заједно са та четири нова видео-клипа, СВК су до сада произвела укупно 16 информативних видео-снимака, од којих је десет емитовано укупно

809 пута на косовској телевизији, док је 12 доступно на вебсајту СВК, где су до краја 2022. прегледани више хиљада пута.

Ове године, и председник СВК је веома активно учествовала у активностима програма *Outreach* и одржала је два онлајн сусрета са представницима средстава јавног информисања и грађанског друштва на Косову. На тим сусретима упознала је учеснике и новинаре са најновијим збивањима у поступцима и одговарала на њихова питања. Поред тога, у септембру 2022. отпутовала је на Косово и тамо се у Приштини састала са представницима грађанског друштва и студентима права, с којима је разговарала о мандату суда, његовом нормативном оквиру и питањима везаним за функционисање СВК.

Потписивањем новог гранта, Швајцарска је 2022. године продужила своју финансијску подршку активностима програма *Outreach* на Косову на још две године. Великодушна помоћ коју Швајцарска пружа од јануара 2018. године омогућила је Специјализованим већима да стално јачају контакте с јавношћу и тако држе корак са напредовањем судских поступака.

Скуп програма *Outreach* на Косову, у децембру 2022.

2.3 | Сарадња са организацијама грађанског друштва и Судском информативном мрежом

СВК сарађују са организацијама грађанског друштва у жељи да информишу јавност о активностима суда и успоставе контакт са субјектима који су највише лично заинтересовани за рад овог суда. Од 2018. године, СВК води редован дијалог с невладиним организацијама из Судске информативне мреже, форума од којег добија повратне информације о програму *Outreach* и информативном материјалу и презентацијама. Препоруке добијене од организација грађанског друштва су од непроцењивог значаја за прилагођавање програма потребама људи на Косову и у региону.

У октобру 2022, суд је у Хагу организовао радионицу за представнике невладиних организација из Судске

информативне мреже. Председник и секретар пожелеле су учесницима добродошлицу и с њима разговарале о томе како да се јавност ближе упозна са судским поступцима који се воде на СВК. Представницима невладиних организација обратио се и специјализовани тужилац и пружио им најновије информације о активностима тужилаштва у судским поступцима.

Током састанака по групама, представници НВО су говорили о различитим аспектима програма *Outreach* и комуникације с јавношћу како би се изнашли нови начини да тачне информације о суду стигну до што шире публике на Косову и у региону.

2.4 | Вебсајт СВК

Вебсајт СВК садржи мноштво информација на албанском, српском и енглеском језику које су доступне свима који желе да сазнају нешто више о суду. Све јавне седнице емитују се напоредо на три језика суда, а поднесци страна у поступку, одлуке, налози и пресуде судија доступни су у онлајн бази података насловљеној “Јавна судска документација”. На страници “Актуелности” могу се наћи информације о најновијем развоју догађаја у поступцима као и друге значајне вести у вези са СВК, док је на страницама посвећеним предметима дат сажет приказ сваког предмета, с линковима за релевантне документе, транскрипте и снимке суђења доступне на каналу *YouTube*.

Медији и други заинтересовани на вебсајту такође могу наћи друге информације о суду, укључујући линкове за информативне видео-клипове и инфографике, информације о програму за учешће жртава, извештаје омбудсмана СВК и још много тога.

Током 2022, на сајту СВК био је доступан видео-стриминг са 65 јавних заседања, са симултаним преводом на албански, српски и енглески. То су уједно биле и најпосећеније странице на вебсајту СВК, с преко 42.000 прегледа. То је мање него 2021. године, али треба имати у виду да је повећан број прегледа снимака јавних заседања на *YouTube* каналу СВК, којима се може приступити у сваком тренутку. Укупан број посета вебсајту СВК током 2022. повећао се за 10%, са 718.000 прегледа.

YouTube канал СВК посећен је преко 30.000 пута, што је скоро троструко више него 2021. Најпопуларнији је био кратки информативни видео “Мандат Специјализованих већа Косова”, који је имао више од 1.100 прегледа.

3 | Омбудсман Специјализованих већа Косова

Омбудсман СВК самостално надзире, брани и штити основна права и слободе лица која долазе у контакт са СВК и СТ. Оснивањем Канцеларије омбудсмана унутар СВК и СТ обезбеђен је додатни степен заштите људских права лицима која долазе у контакт са овим установама.

Омбудсман СВК је судија из Италије Пјетро Спера, именован у мају 2018. Мандат и званичне функције омбудсмана дефинисани су чланом 162 Устава Косова, Законом о Специјализованим већима и

Специјализованом тужилаштву, Правилником о поступку и доказима и Пословником о раду Специјализованог већа Уставног суда.

Током 2022. омбудсману су уложене три притужбе. Досад су решене две, а једна је још у поступку разматрања.

Једна притужба је одбијена зато што подносилац није образложио нити показао да СВК или СТ имају било какву улогу у спорном питању. Други решени предмет је обустављен јер је притужба била непотпуна, а подносилац није одговорио на захтев омбудсмана да достави додатне информације и прекинуо је контакт. Подносиоци притужби у ова два предмета обавештени су о исходу и достављено им је детаљно образложење одлуке омбудсмана.

Од дана када је именован, омбудсман је примио 22 притужбе, од којих је 20 решено.

У септембру 2022. омбудсман је завршио са испитивањем навода из једне притужбе поднете 2021. Подносилац притужбе, некадашњи службеник СТ, тврдио је да је откривањем његовог имена на јавној седници и обелодањивањем одбрани, СТ повредило његово право на приватни и професионални живот, његово право на живот и право на живот његове породице.

Омбудсман је констатовао да је први аспект притужбе недопуштен и закључио да СТ није повредило основна права подносиоца притужбе када је обелоданило његово име одбрани, будући да је то обелодањивање спроведено на поверљивој основи. Редигована верзија финалног извештаја о овој притужби доступна је на вебсајту СВК.

Током 2022, омбудсман је на вебсајту СВК објавио преглед свих примљених притужби. Поред тога, објавио је и интегралне верзије својих закључака о свим притужбама на рад СВК или СТ.

Омбудсман Пјетро Спера

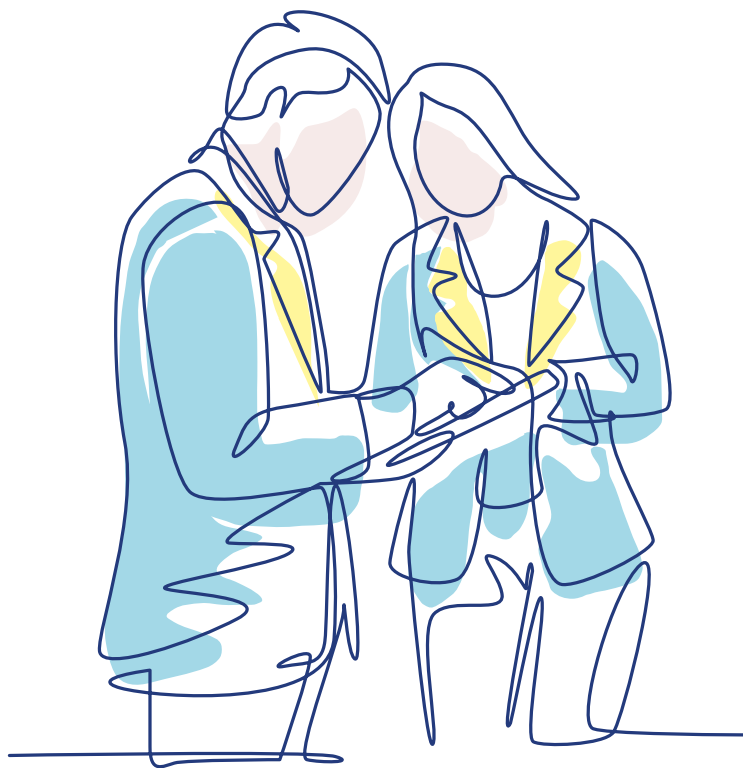
У складу са својом надзорном функцијом, омбудсман је током целе године конструктивно пратио рад СВК и СТ како би гарантовао строго поштовање највиших стандарда људских права. Нарочито важно поље рада била је сарадња са Секретаријатом и Управом Притворске јединице.

У априлу и октобру 2022. омбудсман је у два наврата извршио инспекцију у Притворској јединици СВК, како би се уверио да се у њој строго поштују људска права, међународно право и прихваћени стандарди поступања са притвореницима.

Током тих посета, омбудсман се сусрео и одржао низ састанака насамо с притвореницима. На тим састанцима притвореници су имали прилику да говоре о проблемима с којима се сусрећу у погледу притворских услова. По завршеним инспекцијама, омбудсман је поднео извештаје председнику и секретару.

Канцеларија омбудсмана је током целе године активно радила на контактима с јавношћу. Уз помоћ Службе Секретаријата за информисање и комуникацију с јавношћу, канцеларија омбудсмана укључила се у низ сусрета у оквиру програма *Outreach* са организацијама цивилног друштва у региону.

У априлу 2022. омбудсман је био домаћин куртоазног састанка са министром правде Косова и делегацијом Скупштине Косова.

4 | Одељење за судске послове

Одељење за судске послове обезбеђује правну и оперативну подршку суду и странама у поступку посредством радних јединица у свом саставу: Службе за организацију рада у судници, Службе за превођење, Службе одбране, Службе за учешће жртава, Службе за пружање заштите и подршке сведоцима и Управе притворске јединице.

Током 2022. рад СВК обележила су значајна достигнућа – изрицање прве две првостепене пресуде, и предаја два предмета претресним панелима.

Током целе године, различите службе помагале су у припремама седница, обезбеђивале симултано превођење, старале се за сигурност и безбедност сведока, учешће сведока у поступцима и за безбедан и сигуран притвор осморице оптужених у притворском објекту СВК.

4.1 | Служба за организацију рада у судници

Служба за организацију рада у судници задужена је за обраду и дистрибуцију свих списа кроз електронски систем СВК за организацију рада у судници *Legal Workflow*, а одговорна је и за неке аспекте рада суда, укључујући израду транскрипата заседања у електронском систему *Transcend*. Служба за организацију рада у судници осим тога води и физички репозиторијум документације.

Током 2022. одржано је 71 заседање суда. Служба за организацију рада у судници обрадила је и доставила 327 транскрипата сачињених током тих заседања на три службена језика СВК. Од тог броја, 190 су јавни документи и објављени су у рубрици „Јавна судска документација“ на вебсајту СВК.

Током године, Служба за организацију рада у судници примила је, обрадила и доставила 1.928 поднесака са 1.428 прилога, који заједно имају готово 100.000 страна. Укупно 918 јавних поднесака и прилога стављени су на увид јавности у рубрици „Јавна судска документација“.

Осим тога, 108 поднесака наново је обрађено и достављено након што су поступајући панели издали налоге да им се степен тајности измени у „јавно“. Служба за организацију рада у судници обрадила је укупно 5.072 захтева за превођење, а више од 200.000 докумената обелодањено је између страна у поступку.

Континуирано се радило на побољшању електронског система за организацију рада у судници *Legal Workflow* како би се обезбедиле неопходне техничке алатке за потребе страна у поступку и повећала ефикасност и поузданост система у условима интензивне употребе. До краја године, било је 348 корисника система од чега 110 нових корисника за које је организована основна и напредна обука за коришћење система *Legal Workflow*. Поред тога, Служба за организацију рада у судници организовала је подршку за 232 корисника софтвера *Transcend* који омогућава дословно бележење заседања у реалном времену, у форми транскрипта.

4.2 | Служба за превођење

Служба за превођење обезбеђује услуге усменог и писменог превођења како у седишту суда у Хагу, тако и током мисија.

Током 2022, Служба је превела преко 15.500 страница на три службена језика СВК, али и на друге језике када је то било потребно, и тиме допринела неометаном и ефикасном раду Суда и његовим спољним контактима. Поред тога што је превела велики број поднесака, укључујући и превод прве пресуде СВК на албански и српски, Служба је преводила недељне извештаје, саопштења за штампу и други материјал за информисање јавности, као и упутства за рад, извештаје омбудсмана, пријаве жртава за учешће у поступцима и преписке с трећим странама.

У истом периоду, Служба је обезбедила симултано превођење током 71 седнице суда и на 46 недељних брифинга за штампу, као и симултано и консекутивно

превођење на састанцима у седишту СВК и на мисијама у иностранству. Поред тога, особље Службе за превођење одговарало је и на *ad hoc* захтеве других служби за усмено и писмено превођење и друге језичке услуге.

Ради повећања капацитета потребних да испуни све веће захтеве за услуге усменог и писменог превођења, Служба за превођење организовала је интерну обуку особља у области усменог и писменог превођења и ревидирања превода, а спровела је и истраживање тржишта како би идентификовала и тестирала професионалне преводиоце са одговарајућим стручним знањем и искуством. Тај пројекат је и даље у току.

Током 2022, Служба за превођење превела је преко 1.000 докумената на службене језике суда и на друге језике када је то било потребно.

4.3 | Служба одбране

Служба одбране руководи системом правне помоћи за заступање осумњичених и оптужених који су слабог или делимично слабог имовинског стања. У оквиру те функције, заједно са Службом за учешће жртава, ова служба води Именик бранилаца и заступника који имају право заступања пред СВК. Крајем 2022, тај именик, доступан на вебсајту СВК, обухватао је 119 бранилаца и 85 лица која имају право заступања и као специјализовани браниоци и као заступници жртава. Конкурс за увршћење у именик је и даље отворен. Током 2022. ниједан оптужени није користио право на правну помоћ СВК.

Служба одбране је неутрална и не учествује у конкретном вођењу било ког предмета пред СВК.

Она делује као центар за контакт са Секретаријатом о свим административним питањима тимова одбране. Служба је помагала свим тимовима одбране у подношењу захтева за пријем сарадника и упис у Именик бранилаца и заступника, и припреми одговарајуће документације у складу с Директивом о браниоцима и заступницима. Служба одбране старала се за то да се специјализовани браниоци и њихови тимови што лакше уклопе у систем СВК. Заједно са Службом за организацију рада у судници, за њих је организовала обуку и приступ систему *Legal Workflow*. Служба одбране обезбедила је тимовима одбране и неопходну компјутерску опрему и канцеларијски простор у објекту СВК.

Током године, Служба одбране је координирала тестирање система *Legal Workflow* у свим службама суда и анализирала резултате. Служба је у оквиру активности везаних за тај систем организовала састанке с корисницима и усмеравала захтеве администраторима система.

Поред тога, Служба одбране је организовала комуникацију тимова одбране са државама, међународним организацијама и другим институцијама у вези са захтевима одбране у погледу истрага.

4.4 | Служба за учешће жртава

Служба за учешће жртава управља системом за учешће жртава у поступцима пред СВК. Служба пружа помоћ и даје савете лицима која поднесу пријаву за учешће у неком поступку у својству жртве, чува њихове пријаве као поверљиве, обрађује их на безбедан начин и подноси их панелу који ће о њима одлучивати. Кад се жртви одобри да учествује у поступку пред СВК, Служба за учешће жртава стара се за то да жртва буде ваљано заступана, па у ту сврху ажурира именик адвоката овлашћених да заступају жртве. У тај именик је крајем 2022. било уписано 115 заступника с правом заступања жртава у поступцима пред СВК. Служба за учешће жртава води и систем плаћања за правно заступање жртава које учествују у поступцима.

Жртве које учествују у поступцима пред СВК уживају извесна права, као што су право да буду обавештене, да им се призна статус жртве, те право да добију накнаду штете. Та права оне остварују уз помоћ заступника жртава, који их у сваком предмету заступа као групу. Заступник жртава може да присуствује рочиштима, подноси одговоре на поднеске страна у поступку и обавештава жртве о току поступка. Поред тога, заступник жртава тражи мишљење жртава, упознаје се с њиховим проблемима и износи их пред судију.

Протеклу годину обележио је напредак у заступању и учешћу жртава у поступцима. По препоруци Службе за учешће жртава, секретар је у предмету против г. Пјетера Шаље доделила заступника жртава, чиме је обезбеђено заступање жртава-учесника у трећем поступку пред СВК. Порастао је и број жртава-учесника. Током 2022. одобрено је учешће 40 нових жртава у поступцима пред СВК, тако да је њихов укупан број у поступцима од 2020. достигао 69: осам у предмету против г. Саљиха Мустафе, осам у предмету против г. Шаље и 53 у предмету против г. Хашима Тачија и других.

У предмету против г. Мустафе, првом поступку пред СВК који је прешао у фазу суђења, могла је да се прати конкретна примена пуног спектра модалитета учешћа жртава прописаног законском регулативом. Заступница жртава изнела је уводно и завршно излагање, подносила је писмена и усмена изјашњења, испитивала сведоке, предлагала вештаке и поднела захтеве за репарације претресном панелу, а једна од жртава-учесника изнела је своје мишљење и проблеме пред панелом у судници.

Током 2022. број жртава које учествују у поступку повећан је за 40 лица, па је укупан број жртава-учесника достигао 69.

4.5 | Служба за пружање заштите и подршке сведоцима

Током 2022, Служба за пружање заштите и подршке сведоцима старала се за безбедност, физичку и психичку добробит, достојанство и приватност сведока и жртава које учествују у поступку. Служба је омогућила безбедно и благовремено приступање сведока пред два претресна панела. Током године, у предмету против г. Мустафе суду је приступило укупно 19 сведока и једна жртва, док су у предмету против г. Гуцатија и г. Харадинаја суду приступила три сведока. Служба за сведоке је обезбедила неопходну подршку, заштиту и друге врсте помоћи током њиховог сведочења, истовремено се припремајући за сведочење нових сведока и жртава у предмету против г. Шаље.

Између осталог, Служба за сведоке је организовала и координирала логистичка питања везано за путовања сведока, како би они безбедно стигли до места на коме су сведочили. То је захтевало блиску сарадњу са државом домаћином и другим релевантним органима. Служба је процењивала потребе сведока и обавештавала их о условима путовања и календару сведочења. По потреби, сведоци су спровођени уз пратњу или им је организовано додатно обезбеђење. Током године, укупно 30 сведока је спроведено уз пратњу ове Службе. Током боравка у месту где су сведочили, сведоци су стално имали на располагању особље Службе и медицинску, психолошку и сваку другу потребну подршку. Сви сведоци су били упознати са судницом на језику који разумеју, а током боравка били су им покривени трошкови и све време им је на располагању била културолошки прилагођена подршка. Током године, укупно 123 радна дана Службе била су посвећена подршци и помоћи сведоцима.

Служба за сведоке наставила је с психолошким оценама сведока и пружањем индивидуалне психолошке подршке и саветовања пре и током

њиховог сведочења. Током 2022. Служба је организовала 110 интеракција психолога са 22 сведока и једном жртвом. Учесталост и интензитет подршке веома су се разликовали од сведока до сведока и зависили су пре свега од клиничке процене нивоа осетљивости сведока и потребних мера подршке. По налогу претресног панела у предмету против г. Мустафе, један сведок је сведочио у судници уз присуство стручњака Службе за психосоцијалну подршку.

Служба за сведоке старала се за безбедност лица која су сведочила, по потреби у сарадњи са страном у поступку која их је позвала, као и за безбедност сведока и њихових породица за које је процењено да су изложени повећаном ризику због сведочења. На захтев судије за претходни поступак и претресног панела, Служба је вршила и индивидуалне процене ризика за сведоке и по потреби препоручивала примену заштитних мера у судници. Служба је такође препоручивала и специјалне или заштитне мере у судници да би се заштитили посебно осетљиви сведоци и њихово достојанство и приватност током поступка. У том погледу, служба је наставила сарадњу с релевантним локалним и међународним партнерима.

Служба за сведоке је у 2022. омогућила да 22 сведока и једна жртва, за које је обезбедила подршку и заштиту, благовремено приступе суду.

4.6 | Управа притворске јединице

Управа притворске јединице руководи и управља притворским објектом СВК који се налази у оквиру једног холандског затвора у Хагу. Управа се стара за безбедност и сигурност притвореника и гарантује поштовање њиховог достојанства и њихових права у складу с Правилником СВК о притвору, најбољим искуствима из праксе и свим релевантним међународним стандардима. Током 2022. у притворском објекту СВК било је смештено осам притвореника.

Током 2022. Управа притворске јединице предано је радила на одржавању стандарда рада из периода пре пандемије изазване вирусом корона, и истовременој примени иновација уведених током пандемије. Поред могућности да притвореници лично присуствују заседањима суда, технолошка решења која су уведена да би се омогућило присуство притвореника путем видео-везе користе се и даље.

СВК предано раде на томе да притвореницима обезбеде довољно времена и средстава за припрему одбране у складу с најбољом праксом у тој области. Поред традиционалних посета и размене докумената, притвореницима је био обезбеђен специјално осмишљен систем размене података и могућност састајања с браниоцима путем видео-везе.

Слично томе, у настојању да им се омогуће сврсисходни контакти с породицом и пријатељима, остављена је могућност посете путем видео-везе и након што су личне посете чланова породице и других посетилаца поново одобрене од јула 2021.

Током 2022. остварен је већи број посета и независних контрола да би се обезбедило поштовање права притвореника. У месецу марту, представници Међународног комитета црвеног крста лично су дошли у инспекцију притворског објекта. Циљ је био да се оцене услови притвора у односу на међународне стандарде, што је такође у складу са правним оквиром СВК. Током таквих посета, МКЦК одржава индивидуалне састанке с притвореницима СВК. Омбудсман СВК дошао је у други и трећи обилазак ради оцене услова у притвору, у складу с Правилником о поступку и доказима.

Током 2022. Управа притворске јединице организовала је више од 880 посета чланова породице и других посетилаца у притворском објекту СВК.

Притворски објекат СВК

5 | Одељење за администрацију

Одељење за администрацију обезбеђује стручну административну и техничку подршку СВК и СТ посредством Кадровске службе, Службе за информациону технологију, Службе за одржавање и заједничке послове, Службе за обезбеђење и сигурност, Службе за финансије и буџет и Службе за набавке.

У првој половини 2022, након што је држава домаћин укинула све рестрикције у вези с вирусом корона, особље СВК наставило је рад без ограничења у згради суда. Активности одељења за администрацију биле су концентрисане на организацију судских поступака, укључујући омогућавање хибридних активности у судници, подршку у коришћењу електронског система за организовање рада у судници *Legal Workflow* и извршење одлука судије за претходни поступак и

панела Апелационог суда, док је Служба за обезбеђење и сигурност успешно организовала хитне посете притворених лица Косову из разлога хуманости, које су обављене под надзором.

У својству повереника СВК за спречавање свих видова преваре, начелник Одељења за администрацију је, заједно с интерним ревизором и административним референтом, у оквиру Акционог плана за спречавање свих видова преваре организовао за особље обуку о информисаности у области спречавања превара. Обуком спроведеном током 2022. године обухваћено је 92% запослених у СВК и СТ.

До краја протекле године, СВК и СТ су такође завршили попис основних средстава и целокупног инвентара.

5.1 | Кадровска служба

Кадровска служба пружа подршку, савете и услуге свим запосленима у СВК и СТ. Током године, Кадровска служба је испуњавала своја задужења тако што је помагала приликом избора и ангажовања нових кадрова, радила са запосленима и саветовала их о широком спектру кадровских питања, од компензације и бенефиција до добробити и здравственог осигурања, пружала подршку запосленима и руководиоцима у поступку обнављања уговора, оцењивања радног учинка и организовала програме обуке и друге могућности за лични развитак запослених.

Током године објављена су три општа конкурса за запослене и један конкурс за стажисте. Кадровска служба добила је укупно 1.449 пријава од 685 кандидата (261 жене и 424 мушкараца). На конкурс за стажисте стигло је 292 пријаве од 104 кандидата (62 жене и 42 мушкарца). Број новозапослених у 2022. је 55, од којих је 31 жена и 24 мушкарца, док је број примљених стажиста 33, од којих су 24 жене а 9 мушкарци. Укупан број запослених у СВК и СТ повећан је са 268, колико их је било на дан 31. децембра 2021. на 276 на дан 31. децембра 2022. Од 204 запослених у СВК, 101 су жене, а 103 мушкарци, док су у СТ од 72 запослена 29 жене, а 43 мушкарци.

Током 2022. четири државе чланице ЕУ (Бугарска, Немачка, Мађарска и Ирска) и две треће државе контрибутора (Швајцарска и САД) деташирале су у СВК и СТ 10 запослених, као и специјализованог тужиоца.

Кадровска служба је и током године јачала постојеће интерне процедуре и додатно проширила аутоматизацију како би повећала своју ефикасност у пружању услуга. Служба је у октобру учествовала на скупу о запошљавању и талентима, а у оквиру манифестације Мир и правда у екосистему града Хага одржала је радионицу о свом програму за стажисте. У складу с преданошћу највиших руководиоца интеграцији родне перспективе у СВК и СТ, Кадровска служба је посветила пажњу тим питањима у склопу обуке нових кадрова и обуке чланова комисија за избор нових запослених. У сарадњи с Кабинетом секретара, Кадровска служба је наставила да ажурира интерне прописе.

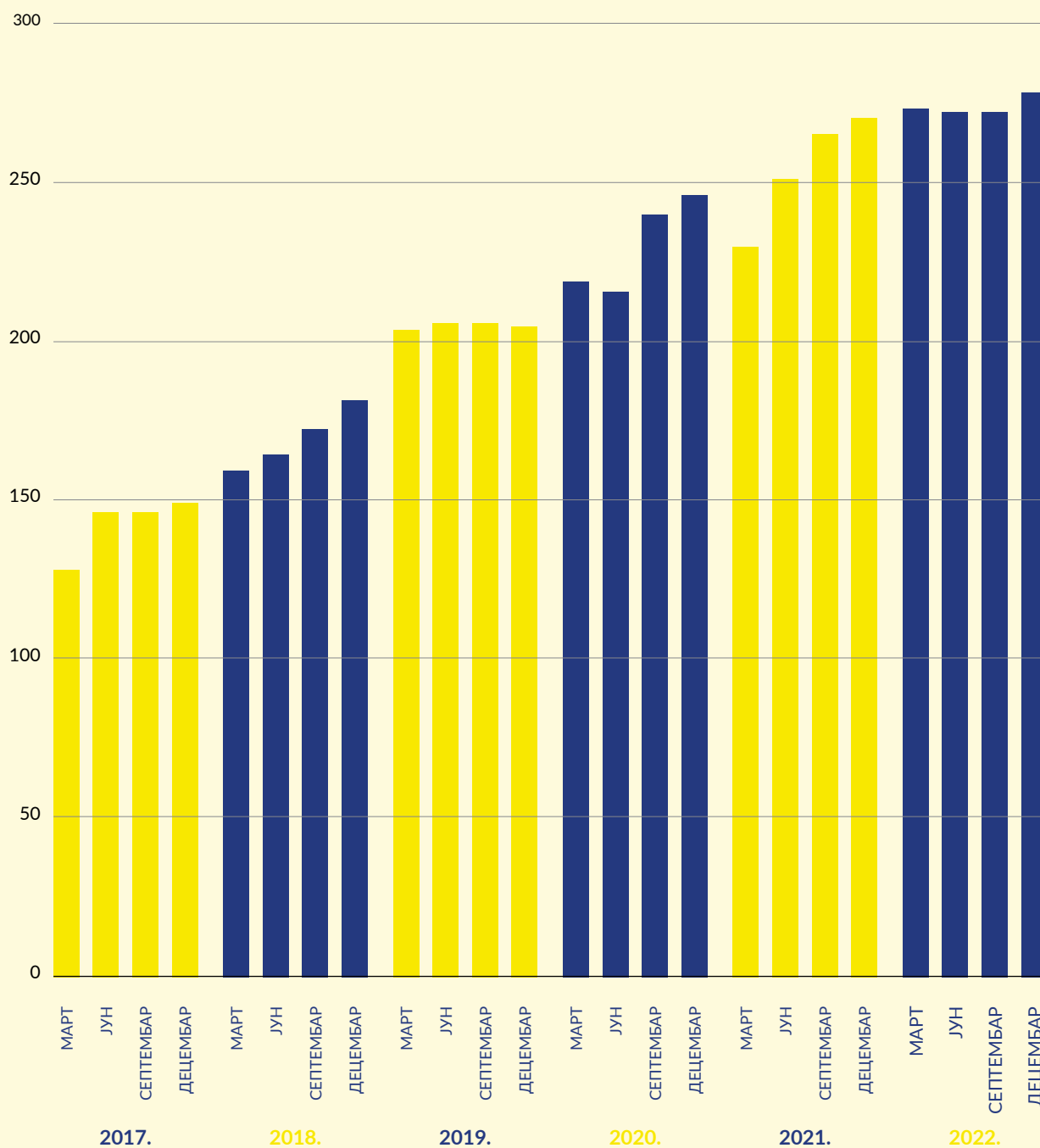
У новембру 2022, након консултација с председником и специјализованим тужиоцем, а по добијању примедби Представничког тела запослених СВК и СТ, секретар је усвојила измењени Правилник за запослене.

У складу с приоритетима дефинисаним за 2022. годину, Кадровска служба је организовала оријентацију за нове кадрове, обуку и усавршавање у области радног учинка, као и курсеве српског и албанског језика и информационе технологије. Поред тога, кроз приступ дигиталној платформи за едукацију, запосленима је омогућено похађање 85 курсева из разних области, као што су руковођење и управљање, комуникације и добробит запослених. Уз подршку највиших руководиоца, с нагласком на значају нулте толеранције према свим облицима узнемиравања, Кадровска служба се побринула да готово 100% свих запослених у СВК и СТ заврше обуку о превенцији психичког и сексуалног узнемиравања и о несвесним предрасудама, различитости и инклузији.

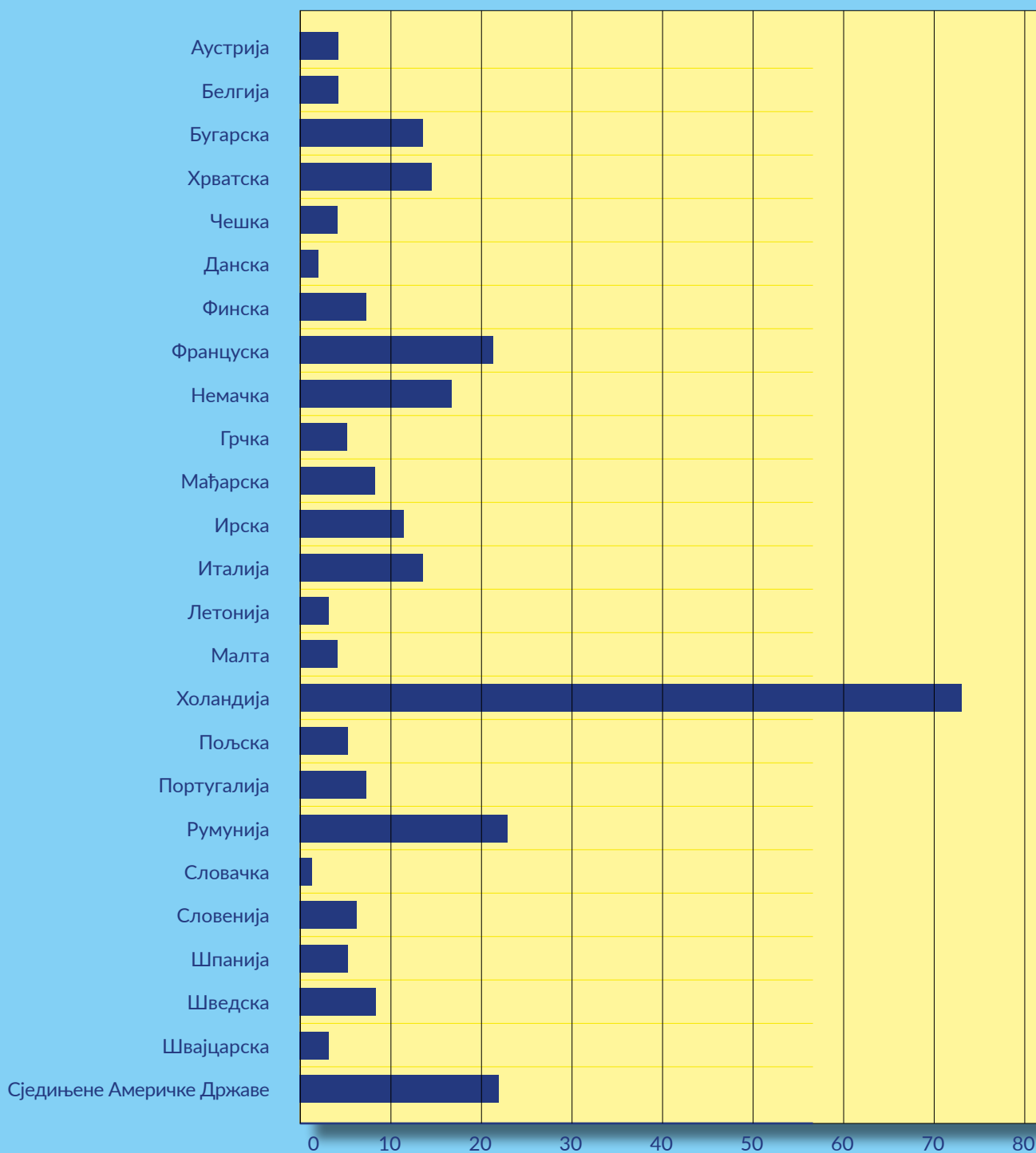
У склопу дужности да води бригу о добробити запослених, служба је наставила с подршком током пандемије вируса ковид и након повратка у канцеларије. За све запослене организоване су информативне презентације о вирусу ковид у присуству лекара. Кадровска служба је током целе године наставила да пружа услуге психолошког саветовања и бриге о добробити.

Ради остварења циља највиших руководиоца да обезбеде сигурно и инклузивно радно окружење и подигну ниво информисаности, Кадровска служба је организовала програме обуке о превенцији психолошког и сексуалног узнемиравања и несвесним предрасудама, различитости и инклузији, које је током 2022. завршило готово 100% запослених.

Укупан број запослених у СВК и СТ

Заступљеност запослених у СВК и СТ по државама 31. децембар 2022.

5.2 | Служба за информациону технологију

Служба за информациону технологију обезбедила је техничку подршку током 62 дана комбинованог рада у судници, током којих је генерисано и обрађено више од 5.000 аудио-визуелних записа на сва три службена језика суда, што укупно обухвата 9ТБ података. На комбинованим седницама присутни у судници радили су заједно с онима који се прикључују путем видео-везе, што је по потреби подразумевало опрему за безбедан видео телеконференцијски пренос од куће. Осим на седницама суда, техничка подршка је у 2022. години пружана и током брифинга за медије, као и приликом постављања 220 снимака суђења на канал *YouTube*. Служба се поред тога бавила прибављањем резервних делова за хитне интервенције у случају отказивања опреме, како би се избегли прекиди судских поступака, имајући у виду да СВК има само једну судницу.

Софтвер који се највише користи у СВК је електронски систем за рад у судници *Legal Workflow*. То је наменски израђена апликација кроз коју се бележе и дистрибуирају све судске активности и комуникације. Број корисника тог система, као и број поднесака, одлука, превода и обелодањених доказа значајно је порастао.

Само током 2022. кроз систем *Legal Workflow* обелодањено је 200.000 нових докумената. У настојању да одговори на повећане захтеве и омогући корисницима да испуне судске рокове, Служба је била на располагању и ван редовног радног времена. Осим тога, Служба је радила на развоју софтвера за своје потребе, његовом тестирању и пуштању у рад у складу с најбољом постојећом праксом у погледу развоја и животног циклуса софтвера.

Служба за информациону технологију пружила је подршку великом броју корисника, којих је било приближно 400. Истовремено, Сервисна служба радила је на континуираном обнављању, замени и расходовању опреме крајњих корисника у складу с принципима управљања опремом и њеним веком трајања.

Током 2022. Служба за информациону технологију започела је процес обнављања опреме кроз канале ЕУ за набавку робе и наменске уговоре за опрему већих размера, као што су системи за чување података. Да се осетљиво стручно знање не би ширило ван институције, системи се граде, конфигуришу и пуштају у рад интерно. Постављен је нови заштитни зид (*firewall*), додатно ојачан софтвером који омогућава већу контролу и видљивост над свим појединачним серверима и десктоп рачунарима. Служба за информациону технологију развила је план креирања резервних, односно бекап копија и дефинисала критеријум за највећи дозвољени губитак података, који се сада користи приликом креирања политике управљања информацијама у СВК.

Да би предупредила последице техничких кварова, а с обзиром да на тржишту влада велика потражња за капацитетима и опремом, Служба је прилагодила технологију, уговоре и управљање залихама тако да се користи једноставним решењима и ослања на употребу вишкова и коришћених резервних делова.

5.3 | Служба за одржавање и заједничке послове

Служба за одржавање и заједничке послове задужена је за ефикасно и квалитетно одржавање објекта СВК и СТ у циљу обезбеђења квалитетног радног простора за запослене и посетиоце. То укључује решавање питања у вези с некретнинама у сарадњи са државом домаћином, одржавање и изградњу објеката и планирање радних просторија. Служба такође организује услуге као што су исхрана запослених, пријем гостију и хигијена, а стара се и о административним услугама протокола, поштанским и доставним услугама, транспорту, путовањима и логистици и тесно сарађује са Службом за обезбеђење и сигурност и Протоколом.

И током 2022. Служба за одржавање и заједничке послове ревностно је примењивала физичке мере прилагођавања просторија у складу са ограничењима због вируса корона. Примена превентивних мера и мера за смањење ризика и прилагођавање просторија били су од кључног значаја да би се омогућило праћење судских седница из галерије за посетиоце и просторија намењених представницима медија.

Током године, Служба за одржавање и заједничке послове блиско је сарађивала са Централном агенцијом Владе Холандије за непокретности на изради нацрта новог уговора за одржавање објекта СВК и СТ, што је довело до успешног склапања уговора о пружању услуга одржавања објекта, који је на снази од септембра 2022. до краја 2025. Нови уговор обухвата све аспекте одржавања објекта, као што су грађевински радови, информационе технологије и аудио-визуелни системи, као и одржавање свих система безбедности и замену одређених структура као што су систем грејања и вентилације, док истовремено предвиђа извођење радова по потреби.

У 2022. години Служба за одржавање и заједничке послове склопила је нов уговор о одржавању објекта СВК и СТ који је на снази од септембра 2022. до краја 2025.

5.4 | Служба за обезбеђење и сигурност

Током 2022. Служба за обезбеђење и сигурност наставила је да дефинише, примењује и прати ефикасност успостављених механизма заштите како би идентификовала и отклонила безбедносне и сигурносне ризике. Служба је у том циљу обављала широк спектар активности. Током судских седница, била је задужена за мере обезбеђења у судници и галерији за посетиоце, као и за обезбеђење притвореника у згради Суда.

Укидањем мера уведених због вируса корона у држави домаћину и у већем броју држава чланица ЕУ, настављене су редовне оперативне активности. У склопу едукације особља о могућим ризицима и мерама за њихово ублажавање, организоване су ванинституционалне обуке као што је *Hostile Environment Awareness Training* и други програми стручне обуке.

Будући да је ефикасно кадровско планирање кључно за рад Службе за обезбеђење и сигурност, као најмногољудније службе у СВК и СТ, током 2022. године извршене су припреме за подршку суђењу са више оптужених у кратком року, а број запослених одржан је на нивоу који је потребан за извршење задатака.

Осим што се старала за то да се у објекту поштују све законом прописане мере безбедности, Служба за обезбеђење и сигурност је у сарадњи са спољашњом партнерском организацијом спровела детаљну процену ризика на радном месту. Током године, Служба је одржавала ефикасну сарадњу са органима реда државе домаћина. Поред тога, у складу са одлукама поступајућих панела, Служба за обезбеђење и сигурност је у кратком року испланирала, спровела и надзирала пет посета притвореника Косову из разлога хуманости.

Остварена је подршка судским активностима, заједно са обезбеђењем притвореника у судници, са стопостотним успехом и без икаквих инцидената.

5.5 | Служба за финансије и буџет

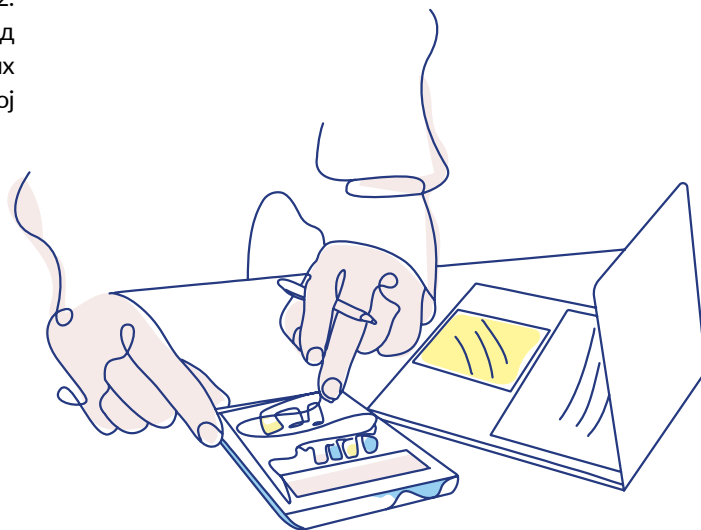
Служба за финансије и буџет помаже секретару у финансијском управљању и располагању средствима додељеним СВК, у складу са интерним финансијским прописима и прописима и правилима ЕУ, као и у заштити од финансијских ризика.

И током 2022. Служба за финансије и буџет радила је на остваривању сведене и самосталне управе и успостављању стабилног финансијског пословног тока, којим се обезбеђује рационално финансијско пословање. Поред тога, током протекле године ажурирани су једна административна директива и три оперативна упутства о поступцима који утичу на финансијска питања. Ради усавршавања процедура и стручности, Служба за финансије и буџет је организовала интерну обуку за особље о најважнијим аспектима финансијских токова у СВК и СТ.

Специјализована већа су наставила да управљају средствима добијеним од држава чланица ЕУ током 2022. у складу с петим Споразумом о гранту, који је секретар испред СВК и СТ потписала с Европском комисијом за период од 15. јуна 2021. до 14. јуна 2023, у укупном износу од 103.279.698 евра. Поред средстава добијених од ЕУ, СВК су добила и средства од владе Швајцарске, у износу од 147.000 евра, намењена активностима програма *Outreach* у 2022. и 2023. години. Током 2022. Служба за финансије и буџет извршила је више од 3.500 финансијских операција, од буџетских обавеза до исплата, што превазилази број операција извршених претходне године.

Током 2022. поднет је периодични извештај о трећем Споразуму о гранту за период од 15. јуна 2021. до 14. јуна 2023, као и завршни извештај о Споразуму о гранту са владом Швајцарске за активности програма *Outreach* у 2020. и 2021. години. Правила управљања СВК, али и чињеница да СВК добијају финансијска средства од ЕУ, налажу да се и интерном ревизијом и преко спољне ревизорске фирме редовно врше независне провере буџетских расхода СВК. Ни 2022. приликом ревизија и провера расхода нису утврђене никакве неправилности. Служба за финансије и буџет наставила је и продубила плодну сарадњу са Службом Европске комисије за инструменте спољне политике и тако допринела ефикасном надзирању и распоређивању финансијских средстава СВК.

Током 2022. Служба за финансије и буџет наставила је рад на успостављању стабилног финансијског тока којим се обезбеђује рационално управљање средствима добијеним из ЕУ и Швајцарске.

5.6 | Служба за набавке

Служба за набавке стара се о томе да сва роба, услуге и радови потребни да би СВК и СТ остварили свој мандат буду на располагању благовремено и да се набаве по оптималној цени. Како је набавка једна од области јавног сектора у којима важе најстрожа правила, набавке за СВК и СТ редовно подлежу строгим контролама и ревизијама.

Током 2022. Служба за набавке наставила је да ради на оптимизацији употребе буџетских средстава за будуће набавке, свесна да се тиме не сме угрозити мандат СВК и СТ. Упоредо с тим, Служба је настојала да потенцијалним партнерима разјасни особености и услове важећих поступака за тендере, али се трудила и да што већем броју предузећа, без обзира где им је седиште, пружи прилику за сарадњу са СВК и СТ.

Истовремено, Служба за набавке организовала је обуку за особље СВК и СТ како би се поступак склапања уговора и истраживања тржишта одвијао доследно и у складу са строгим правилима. Служба за набавке гарантује поштовање проверених искустава из праксе и умањује ризик непридржавања релевантних правила и прописа о набавкама, руководећи се нарочито Практичним водичем за уговорне процедуре Службе ЕУ за спољно деловање, који је основни документ за режим набавке, али и интерним упутствима и смерницама. Током 2022. Служба је развијала комерцијалнији приступ пословању у оквиру Суда, како би препознала могућности за обезбеђивање максималног квалитета у односу на цену и тако достигла највише стандарде у области набавки.

Током 2022. године, СВК и СТ закључили су више од 110 уговора за набавку разне робе и пружање услуга у вредности вишој од 15,5 милиона евра.

6 | Служба за интерну ревизију

Интерна ревизија доприноси одговорном институционалном управљању СВК и СТ тиме што спроводи разне контроле и извештава секретара о њиховим резултатима. Захваљујући томе, СВК и СТ могу додатно да унапређују своје интерне процедуре. Препоруке се дају руководиоцима, а интерни ревизор проверава њихову примену приликом накнадне контроле. Ревизор се придржава међународних професионалних стандарда унутрашње контроле и финансијских прописа ЕУ и предлаже мере за боље управљање.

Током 2022, у складу с годишњим планом, извршено је седам ревизија о расходима благајне, трошковима правне помоћи и притвора, пензионим фонду и гранту добијеном од владе Швајцарске. Интерни ревизор је извршила осам ревизија како би контролисала примену препорука проистеклих из ранијих ревизија. Осим послова везаних за ревизију, интерни ревизор је учесовала и у обучавању особља на тему борбе против разних видова преваре.

Приликом сваке ревизије, интерни ревизор оцењује ефикасност система унутрашње контроле. Унутрашњим контролама ризици се свде на минимум, а обезбеђује се тачност документације, унапређује ефикасност у раду и спровођење интерних упутстава, прописа и правила.

Интеграција родне перспективе у СВК и СТ

1 | Интеграција родне перспективе и паритета у СВК и СТ

Највиши руководиоци СВК и СТ наставили су да се залажу за сигурно и инклузивно радно окружење, посебно путем примене мера саобразних начелу да је на радном месту или у вези с послом забрањен сваки облик дискриминације, узнемиравања или злоупотребе овлашћења или положаја, укључујући психичко, сексуално и родно узнемиравање, као и физичко односно вербално злостављање. Те мере су подразумевале усвајање Директиве о заштити од узнемиравања на раду, у оквиру које су сви запослени завршили прилагођену обуку, и настојања да се међу запосленима достигне родни паритет.

Директива о заштити од узнемиравања на раду

Након што је 2019. усвојена Стратегија за спречавање узнемиравања на раду, протекле године окончане су консултације и израда нацрта Директиве о заштити од узнемиравања на раду. Уз консултације с највишим руководством СВК и СТ, Представничким телом запослених и Контактa за родна питања, као и на основу стручних савета независног стручњака за спречавање узнемиравања, секретар је 21. децембра 2022. усвојила Директиву о заштити од узнемиравања на раду.

Та директива учвршћује нулту толеранцију СВК и СТ за све облике узнемиравања, истиче значај превенције и реаговања на узнемиравање и подстиче културу међусобног поштовања на Суду. Поред тога, њоме су утврђени и поступци за неформално решавање, као допуна формалним поступцима, који су предвиђени Правилником за запослене и другим интерним прописима о дисциплинском поступку.

Директива о заштити од узнемиравања предвиђа два неформална механизма за решавање конфликта – интерно решавање и медијацију. Интерно решавање поразумева помоћ непосредно

претпостављеног или начелника Кадровске службе, док медијација укључује независне спољашње посреднике.

Како би се руководиоци оспособили за ту додатну одговорност у решавању конфликта, директивом је предвиђена обука тих кадрова. Поред тога, на основу исте усвојене директиве уведено је и извештавање на годишњем нивоу о анонимним статистичким подацима о учесталости узнемиравања.

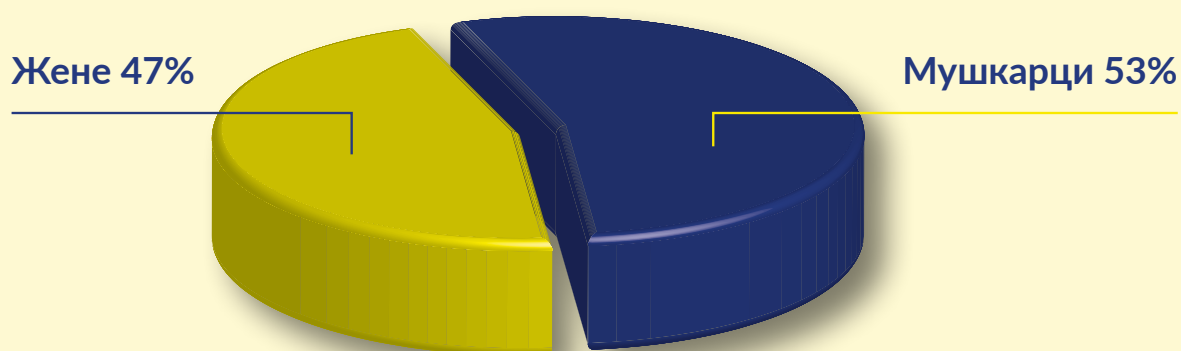
Прилагођена обука и саветовање

Током 2022, с циљем продубљења знања запослених у СВК и СТ о прописима, политици нулте толеранције и заједничким вредностима, Кадровска служба и Контакт особа за родна питања сарађивали су с искусним инструкторима на развоју програма обуке за превенцију психичког и сексуалног узнемиравања и подсвесне пристрасности. Обука је била интерактивна, а особље је учило како да препозна понашање које представља злостављање, које врсте узнемиравања постоје и како у оквиру прописа СВК и СТ треба поступити у случају недозвољеног понашања. Курс „Превенција психичког и сексуалног узнемиравања“, који је уведен 2021, организован је и током 2022, а осим руководећих кадрова намењен је свим запосленима. Током 2022. уведен је нов обавезни курс под називом „Подсвесна пристрасност, различитост и инклузија“, који су до краја године завршили готово сви запослени.

Повратне информације које су добијене након обуке показују да су запослени захвални првенствено због тога што су добили информације о томе како да препознају узнемиравање у почетној фази, а потом и како да реагују на њега. Када је у питању подсвесна пристрасност, нагласили су да им је обука помогла да код себе препознају такву пристрасност и схвате како да се с њом изборе.

Родна заступљеност у СВК и СТ

31. децембар 2022.

СВК и СТ су наставили да подстичу запослене да учествују у једнонедељној обуци намењеној контакт-особама за родна питања у организацији Директората ЕУ за планирање и вођење цивилних операција при Служби Европске комисије за инструменте спољне политике и Академије Фолке Бернадот, под називом „Интеграција родне перспективе у обуку о Заједничкој безбедносној и одбрамбеној политици“.

Психолошко саветовалиште, где је особље могло да се обрати за стручну помоћ и савете, било је на располагању запосленима током целе године, док су највиши руководиоци пружали подршку свим настојањима да се за запослене обезбеди потребна помоћ у 2022.

До краја 2022. скоро сви запослени у СВК и СТ завршили су специјално осмишљене и обавезне курсеве „Превенција психичког и сексуалног узнемиравања“ и „Подсвесна пристрасност, различитост и инклузија“.

Постизање родног паритета

Као и претходних година, редовно су прикупљани и анализирани засебни подаци по родовима, како би се пратио напредак у постизању и одржавању родног паритета на свим нивоима организације. Кључну улогу у тим настојањима имала је Кадровска служба, стављањем нагласка на интеграцију родне перспективе у оријентациону обуку нових кадрова. Та обука била је на располагању током године и свим комисијама за запошљавање.

Још од 2018. године, заступљеност жена међу новим сарадницима СВК и СТ континуирано је у порасту: године 2018, само 29% новог особља биле су жене; у 2019, тај проценат је порастао на 34%, а 2020. је достигнут родни паритет међу новозапосленима. Тај тренд се наставио и током 2021, када су 56% нових сарадника биле жене, а тако је остало и у 2022.

У 2022. родни паритет у СВК постигнут је како на руководећим и стручним пословима, тако и међу свим запосленима. Прво је, у марту 2022, број запослених на руководећим и стручним пословима био 45 жена и 45 мушкараца, а потом, почетком августа 2022, на СВК је укупан број запослених био 101 жена и 101 мушкарац.

До краја 2022, 55% запослених на руководећим и стручним пословима чиниле су жене, а 45% мушкарци. На нивоу секретарских и асистентских места, родна заступљеност је у 2022. била прилично уравнотежена, са 45% жена и 55% мушкараца. Што се тиче укупног броја запослених на СВК, равноправна родна заступљеност је очувана до краја године, када су особље чиниле 101 жена и 103 мушкараца.

Специјализовано тужилаштво је током 2022. постигло родни паритет међу запосленима на секретарским и асистентским пословима, док се на руководећим и стручним пословима тај однос мало поправио од 2021, и сада га чини 40% жена и 60% мушкараца. Током године, заступљеност жена међу свим запосленима у СТ порасла је за 2%, тако да је укупан постотак жена до краја године био 40%. На дан 31. децембра 2022, 47% од свих запослених на СВК и СТ биле су жене, а 53% мушкарци. То је незнатан пораст заступљености жена у односу на 2021, када су жене чиниле 46% запослених, а мушкарци 54%. Поред тога, у три од пет именованих претресних панела жене су председавајући судије, а у саставу више од два панела жене судије чине већину.

Највиши руководиоци СВК и СТ од оснивања суда заговарају интеграцију родне перспективе ради боље родне заступљености. Захваљујући томе, постигнут је напредак у родном паритету. Крајем 2020, 38% запослених биле су жене, а 62% мушкарци; крајем 2021, 46% запослених биле су жене, а 54% мушкарци. У августу 2022. у СВК је постигнут пун родни паритет.

2 | Контакт за родна питања

Постојање Контакта за родна питања СВК и СТ сведочи о настојању највиших руководилаца да одрже и побољшају инклузивни карактер ове организације.

Током 2022. Контакт особа за родна питања организовала је низ активности – на пример, онлајн прославу Међународног дана жена. Овогодишња тема била је „укидање предрасуда“, а запослени су замољени да пошаљу кратке видео записе у којима на различите начине описују ситуације у којима су се захваљујући неком колеги или колегиници осетили цењеним и прихваћеним. Видео записи су приказани током прославе, након чега су присутни слушали музику и дружили се онлајн.

Контакт особа за родна питања је организовала и радионице о подсвесној пристрасности, које су током 2022. похађали сви запослени. Осим тога, контакт-особа за родна питања дала је стручно мишљење о Директиви о заштити од узнемиравања коју је секретар усвојила 21. децембра 2022.

Контакт-особа за родна питања старала се и за редовно ажурирање интерне веб-странице занимљивим чланцима и линковима на општије догађаје везане за родну перспективу.

Током целе године, контакт-особа за родна питања одржавала је комуникацију с контакт-особама за родна питања из других међународних организација у Хагу и с њима размењивала знање и искуства о мерама које су се у пракси показале као најбоље за уважавање родне перспективе, и учествовала је на тродневном годишњем скупу саветника у области људских права и родних питања у оквиру заједничке безбедносне и одбрамбене политике Европске уније у организацији ЕФАС-а.

Током та три дана, одржана су излагања о низу тема релевантних и за саветнике за родна питања при различитим мисијама и организоване су радионице о уважавању родне перспективе. Коначно, Контакт особа за родна питања учествовала је у шестонедељном интензивном програму руковођења за жене под називом „Here She Comes!“

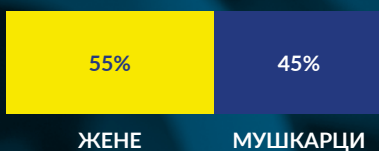
Контакт-особа за родна питања

СВК

СЕКРЕТАРСКИ И АСИСТЕНТСКИ ПОСЛОВИ

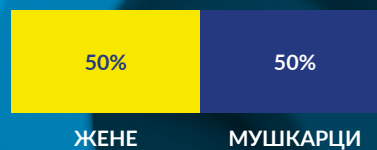

РУКОВОДЕЋИ И СТРУЧНИ ПОСЛОВИ

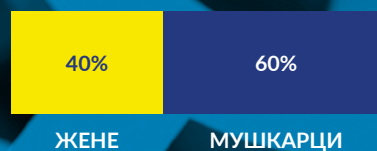

СТ

СЕКРЕТАРСКИ И АСИСТЕНТСКИ ПОСЛОВИ

РУКОВОДЕЋИ И СТРУЧНИ ПОСЛОВИ

Специјализовано тужилаштво

Протеклу годину обележили су крупни кораци ка испуњењу мандата Специјализованих већа и Специјализованог тужилаштва, с тежиштем, пре свега, на жртвама, које су коначно, после више од две деценије, могле пред судом да посведоче о ономе што су виделе или саме преживеле, претрпеле и пропатиле. Прва два суђења су окончана; прве две пресуде су изречене и први поступци успешно завршени. Поред тога, година која следи биће подједнако динамична јер следе још два суђења у којима ће још жртва добити прилику да пред СВК јавно испричају шта су доживели, претрпели и видели.

СВК су важан форум за остваривање правде за жртве јер представљају безбедно окружење у којем сведоци могу отворено да говоре о злочинима које су видели или преживели, без страха од претњи или одмазде. Ипак, чак и данас, након много година ћутања, потребна је изузетна храброст тих жртва да иступе и проговоре. Специјализовано тужилаштво не би могло да кривично гони одговорна лица да није храбрости многих жена и мушкараца који су сарађивали у истрагама на Косову и шире, сведочили о догађајима, испричали своје приче и приче својих ближњих и, пре свега, указали поверење овој институцији и уздали се у то да ће она довести до остварења правде.

Алекс Вајтинг, вршилац дужности специјализованог тужиоца

Зато морамо учинити све што је у нашој моћи да у судници изнесемо на видело злочине почињене над тим људима, а да оне који сносе највећу одговорност изведемо пред лице правде.

Током више од четири године, од маја 2018. до новембра 2022, на челу Специјализованог тужилаштва налазио се специјализовани тужилац Џек Смит. Његов допринос је неизмеран. Истраге је предводио личним примером – пажљивим надзором при ангажовању високо стручног особља, прикупљањем, анализом и обелодањивањем доказа, као и писањем оптужница. Захваљујући његовој упорности, Специјализовано тужилаштво је испунило своје досадашње задатке. Као вршилац дужности специјализованог тужиоца, намеравам да наставим рад тужиоца Смита и што је експедитивније могуће усмерим рад Специјализованог тужилаштва ка испуњењу његовог мандата.

Осим тога, желим да се захвалим свим државама чланицама ЕУ, па и нашој држави домаћину – Холандији – и државама контрибуторима – Норвешкој, Швајцарској и САД, за то што настављају да обезбеђују неопходна средства и подршку владавини права како би омогућиле рад СВК и СТ. Такође сам захвалан Мисији Европске уније за владавину права на Косову (Еулекс) и њеном шефу Ларсу-Гунару Вигемарку за логистичку и оперативну подршку коју су током протекле године пружили особљу СТ. Захвалан сам и колегама из СТ, како садашњим, тако и бившим, као и запосленима у СВК, а посебно председници Екатерини Трендафиловој и секретару Фиделми Донлон, на истрајности и безрезервној посвећености, без којих не бисмо могли да остваримо овакав напредак.

Алекс Вајтинг
вршилац дужности специјализованог тужиоца

децембар 2022.

2 | Мандат СТ

Специјализовано тужилаштво основано је 1. септембра 2016. у Хагу, на основу амандмана на Устав Косова и Закона о Специјализованим већима и Специјализованом тужилаштву, које је Скупштина Косова усвојила 3. августа 2015.

Према Закону о СВК и СТ, Специјализовано тужилаштво је овлашћено да кривично гони држављане Косова, односно Савезне Републике Југославије, или лица која су извршила кривична дела на штету држављана Косова или Савезне Републике Југославије за кривична дела која су започета или извршена на Косову, а у вези с радњама које су описане у Извештају Савета Европе из јануара 2011. године под називом „Нечовечно поступање с људима и недозвољена трговина људским органима на Косову у периоду од три године, од 1. јануара 1998. до 31. децембра 2000.“

Специјализована већа и Специјализовано тужилаштво основани су по завршетку једне раније истраге коју је спровела Специјална истражна радна група (СИРГ), а преузели су њено особље и њен мандат. СИРГ је основана да обави истрагу и, уколико то буде оправдано, кривично гони појединце по наводима о кривичним делима изнетим у Извештају Савета Европе. СИРГ је била независно тело, са надлежношћу и правним овлашћењима који су проистицали из одлуке Савета ЕУ којом је основан Еулекс, Мисија ЕУ за владавину права на Косову.

Истрагу Специјалне истражне групе предводио је Клинт Вилијамсон, тужилац из Сједињених Држава и бивши амбасадор САД за ратне злочине. Он је у јулу 2014. известио да се за даљу истрагу мора основати суд.

Специјализовано тужилаштво је независна институција, чију независност гарантује Закон на основу кога је и основана. Стога СТ има обавезу да делује независно од СВК и свих других тужилаца на Косову. Специјализованом тужиоцу и особљу СТ Закон такође налаже да не траже нити примају инструкције од било које владе или другог извора.

У оквиру својих надлежности, Специјализована већа имају примат над свим другим судовима на Косову. Специјализована већа или СТ могу у било којој фази истраге или поступка да наложе да се поступак из њихове надлежности преузме од сваког другог тужиоца или суда на територији Косова и проследи Специјализованим већима или Специјализованом тужилаштву.

Специјализовани тужилац је овлашћен да испитује жртве, сведоке и осумњичене и да сачини запис њихових изјава; врши увиђаје, прикупља доказе, обезбеђује вештачење прикупљених доказа и, по потреби, обавља друге истражне активности; тражи помоћ трећих држава и међународних организација или других тела, и предузима истражне радње у складу с Правилником о поступку и доказима.

Амбасадор Клинт Вилијамсон

3 | Остваривање мандата

Током 2022. Специјализовано тужилаштво је експедитивно водило поступке кривичног гоњења, када су окончана суђења у два предмета. Осим тога, СТ је учествовало у претпретресним поступцима у друга два предмета, испуњавало обавезу обелодањивања и успешно водило истраге.

Поступак који је СТ водило против вођа Удружења ратних ветерана Ослободилачке војске Косова, Хиснија Гуцатија и Насима Харадинаја, успешно је окончан. Оптужени су оглашени кривим за ометање правде, застрашивање сведока и повреду тајности поступка и осуђени на казну затвора у трајању од по четири и по године и новчану казну од по 100 евра.

Суд је закључио да су радње оптужених „извршене у општој клими застрашивања сведока“; да су се власти на Косову и Међународни кривични суд за бившу Југославију годинама хватали у коштац с феноменом застрашивања сведока који се „озбиљно одражавао на истраге и процесуирање кривичних дела“ и да су оптужени „то врло добро знали“.

Након изрицања пресуде, специјализовани тужилац Џек Смит обавезао се да ће наставити упоран рад на истрагама и кривичном гоњењу свих случајева застрашивања сведока, одмазде над сведоцима и ометања правде.

У првом реду, слева надесно: тужиоци Сезари Михалчук, Филипо де Миничис и Силвија Д'Асколи

У другом реду: в.д. специјализованог тужиоца Алекс Вајтминг

Суђење господи Гуцатију и Харадинају почело је 7. октобра 2021, а поступак извођења доказа окончан је 3. фебруара 2022. Тужилаштво је извело четири сведока. Изношење завршних излагања трајало је од 14. до 17. марта 2022, а пресуда је изречена 18. маја 2022, након укупно 32 дана суђења. Одбрана је уложила жалбу на пресуду, а прецалбена конференција одржана је 5. јула 2022. Жалбени претрес трајао је од 1. до 2. децембра 2022. Специјализовано тужилаштво је током 2022. поднело 23 поднеска.

Окончан је и кривични поступак против Саљиха Мустафе, који је оглашен кривим за ратне злочине произвољног лишавања слободе, мучења и убиства по основу индивидуалне кривичне одговорности и кривичне одговорности претпостављеног за злочине које су извршили одређени припадници ОВК над лицима заточеним у селу Злаш на Косову. Све жртве су биле Албанци с Косова. Господин Мустафа је осуђен на казну затвора у трајању од 26 година.

У изјави поводом изрицања пресуде, вршилац дужности специјализованог тужиоца Алекс Вајтинг је рекао да је правда победила и одао признање храбрости сведока који су сведочили на суду.

Специјализовани тужилац Џек Смит у судници

Реаговање специјализованог тужиоца на пресуду у предмету против Гуцатија и Харадинаја

У изјави поводом изрицања пресуде у предмету против Хиснија Гуцатија и Насима Харадинаја, специјализовани тужилац Џек Смит навео је да је правда задовољена, да су г. Гуцати и г. Харадинај оглашени кривим након транспарентног, пажљивог и правичног суђења, и да ће СТ наставити са енергичним истрагама и кривичним гоњењем свих случајева застрашивања сведока, одмазде над сведоцима или ометања правде.

„Специјализована већа Косова имају јединствену могућност да обезбеде правду за жртве, јер представљају сигурно место на коме сведоци могу отворено да говоре о злочинима које су видели или претрпели пре више од 20 година,” рекао је специјализовани тужилац. „Застрашивање или одмазда над сведоцима по мом мишљењу представљају тешко кривично дело које је усмерено против саме суштине ове институције, односно њене способности да омогући правду и владавину права. Ако вам је намера да застрашите сведоке овог суда или извршите одмазду над њима, даћу све од себе да за то одговорате пред судом.”

Суђење г. Мустафи почело је 15. септембра 2021, а СТ је окончало извођење доказа 4. фебруара 2022. Доказе којима се побијају докази одбране СТ је извело 1. јуна 2022, а доказни поступак је окончан 20. јуна 2022. Завршна излагања изнета су од 13. до 15. септембра 2022, након чега је пресуда изречена 16. децембра 2022. СТ је саслушало укупно 14 сведока и поднело 54 поднеска у овом предмету у 2022. години.

Специјализовано тужилаштво се припремало и за суђење Пјетеру Шалји, који се по четири тачке оптужнице терети за више ратних злочина, а то су произвољно лишавање слободе, сурово поступање, мучење и убиство, који су извршени приближно од 17. маја 1999. до 5. јуна 1999. над лицима затвореним у фабрици метала у месту Кукеш у Албанији.

СТ је поднело претпретресни поднесак 28. јануара 2020. Судија за претходни поступак предао је предмет претресном панелу 21. септембра 2022, а конференција за припрему суђења одржана је 18. и 19. октобра 2022. Током године одржане су и три статусне конференције, а СТ је у том предмету поднело 124 поднеска.

Током 2022. вођен је и претпретресни поступак против бившег председника Косова Хашима Тачија, Кадрија Веселјија, Реџепа Селџимија и Јакупа Краснићија, који се терете по шест тачака оптужнице за злочине против човечности – прогон, затварање, други нехумани поступци, мучење, убиство и присилни нестанак лица – и по четири тачке оптужнице за ратне злочине – противзаконито или произвољно хапшење и лишавање слободе, сурово поступање, мучење и убиство.

*Први ред, слева надесно: тужиоци Филипо де Миничис, Гаја Перголо и Ева Вајлер
Други ред: в.д. специјализованог тужиоца Алекс Вајтинг*

У оптужници се тврди да су ти злочини почињени најкасније од марта 1998. до краја септембра 1999, и то на више места на Косову, као и у Кукуш и Цахану у Албанији. Како се даље наводи, припадници ОВК су те злочине извршили над стотинама цивила и лица која нису учествовала у непријатељствима.

Оптужница терети г. Тачија, г. Веселија, г. Сељимија и г. Краснићија по основу индивидуалне кривичне одговорности за злочине који су почињени у контексту немеђународног оружаног сукоба на Косову, и који су били део ширег и систематског напада на лица под сумњом да су противници ОВК.

СТ је поднело претпретресни поднесак 17. децембра 2021, а његову ажурирану верзију 24. фебруара 2022. Додатно измењену оптужницу СТ је поднело 30. септембра 2022.

В.д. специјализованог тужиоца Алекс Вајтинг у судници

У претходном поступку се водила интензивна расправа о великом броју питања, између осталог о двомесечном преиспитивању мера притвора за оптужене које је предвиђено нормативним оквиром СВК. Тужилаштво је побијало захтеве за привремено пуштање на слободу, тврдећи у низу поднесака да постоји реална опасност да би оптужени са слободе могли ометати поступке пред судом и вршити притисак на сведоке.

Реаговање вршиоца дужности специјализованог тужиоца на пресуду у предмету Мустафа

У изјави поводом изрицања пресуде у предмету против Саљиха Мустафе, вршилац дужности специјализованог тужиоца Алекс Вајтинг рекао је да је то “победа правде” и одао признање храбрости сведока. “Ова пресуда представља победу за правду, а нарочито за жртве Саљиха Мустафе и њихове породице, који су сви косовски Албанци, чије су личне трагедије у средишту овог предмета и који су више од две деценије били изложени патњама због дела г. Мустафе.”

„Сведочење тих сведока, који су веровали да ће Специјализована већа спровести правду, било је од кључне важности за ову пресуду и ја им честитам на изузетној храбрости да ступе пред суд и сведоче. Оснивање Специјализованих већа Косова омогућило је тим жртвама да испричају своје приче и дођу до правде,“ рекао је вршилац дужности специјализованог тужиоца Алекс Вајтинг.

СТ је поред тога испуњавало обавезу обелодањивања утврђену Правилником о поступку и доказима пред СВК и доставило одбрани податке о првих 40 сведока које ће позвати да сведоче.

У оквиру овог предмета, током године је одржано шест статусних конференција, седница о предлогу који је СТ поднело у вези са протоколом за поступање с поверљивим информацијама и ступање у контакт са сведоцима, као и конференција за припрему суђења, а СТ је поднело 235 поднесака.

Током 2022, СТ је наставило да позива сведоке, укључујући и бивше припаднике ОВК, на информативне разговоре у Хаг и Приштину, обављало информативне разговоре, прегледало документарне доказе прикупљене током истраге и припремало их за обелодањивање и сарађивало са релевантним властима, међународним организацијама и државама на добијању сагласности за употребу њихових докумената на суду и позивање лица повезаних с њима да сведоче пред судом.

Тужилац Валерија Болочи

Брифинг за дипломате и *Outreach*

Током 2022, Специјализовано тужилаштво је одржало низ брифинга за дипломате из држава чланица ЕУ и трећих држава контрибутора како би их обавестило о раду СТ, изазовима с којима се СТ суочава и начинима на које би међународна заједница могла да подржи рад СТ.

У јуну 2022, специјализовани тужилац Џек Смит је, заједно с председницом Екатерином Трендафиловом и секретаром Фиделмом Донлон, разговарао с представницима Комитета ЕУ за цивилне аспекте управљања кризама. У новембру 2022, вршилац дужности специјализованог тужиоца Алекс Вајтинг и вршилац дужности заменика специјализованог тужиоца Вард Фердинандусе су се, заједно с председницом СВК Екатерином Трендафиловом и секретаром Фиделмом Донлон, састали у Хагу с дипломатама из држава чланица ЕУ и трећих држава контрибутора. Досадашња и будућа подршка шире међународне заједнице од кључне је важности за рад СТ.

Специјализовани тужилац Џек Смит је у октобру 2022. разговарао о раду СТ с представницима невладиних организација са Косова и из Србије које чине део Информативне мреже програма *Outreach* СВК.

4 | Специјализовани тужилац Џек Смит

Џек Смит је обављао дужност специјализованог тужиоца од 7. маја 2018. до 18. новембра 2022. У том периоду, предводио је истраге СТ и поступак у прва два предмета пред Специјализованим већима. Службу је напустио да би прешао на место специјалног тужиоца задуженог за текуће кривичне истраге у САД, на које га је именовао главни државни правобранилац САД Мерик Б. Гарланд.

Пре него што се прикључио СТ, г. Смит је био потпредседник и начелник Одељења за парнице Корпорације болница Америке, највеће невладине организације за здравствену заштиту у Сједињеним Државама. На том положају је био од септембра 2017.

Од фебруара 2015. до августа 2017, г. Смит је био на дужности првог помоћника државног тужиоца Сједињених Држава и вршилац дужности тужиоца за Средњи округ у Тенесију.

Од 2010. до 2015, г. Смит је био начелник Одељења за борбу против корупције Министарства правде САД, задужен за комплексне предмете у вези с корупцијом широм Сједињених Држава.

Од 2008. до 2010, г. Смит је био координатор истрага у Тужилаштву Међународног кривичног суда (МКС). У том својству он је био задужен за осетљиве истраге против функционера страних држава и припадника паравојних јединица због ратних злочина, злочина против човечности и геноцида.

Господин Смит је у МКС прешао из Тужилаштва САД за Источни округ Њујорка, где је девет година обављао различите дужности, укључујући дужност начелника за кривичне предмете и заменика начелника кривичног одељења. Као начелник Одељења за кривичне предмете, г. Смит је водио тим од око 100 тужилаца задужених за низ различитих области, укључујући јавну корупцију, тероризам, кривична дела насиља и организовани криминал, као и привредни криминал и крупне финансијске малверзације.

Пре ступања на дужност помоћника државног тужиоца САД, г. Смит је пет година обављао дужност помоћника окружног тужиоца у Њујорку, где је радио у одељењима тог тужилаштва за сексуалне деликте и насиље у породици.

Господин Смит је дипломирао право на Универзитету Харвард и на Државном универзитету Њујорка у Онионти, а током каријере је примио низ признања, између осталог признање Центра за правду Тенесија као *pro bono* тужилац године, награду директора Министарства правде САД, награду Државног тужиоца САД за заслуге у служби, награду за младе федералне тужиоце Федералне адвокатске коморе, признање Чарлс Роуз Асоцијације Источног округа, медаљу Хенри Л. Стимсон Адвокатске коморе округа Њујорк и учешће у Васерстиновом програму на правном факултету Универзитета Харвард.

Специјализовани тужилац Џек Смит

5 | **Руководећи кадар Тужилаштва**

На челу Специјализованог тужилаштва је тим искусних тужилаца који имају радно искуство како из својих националних правосудних система, тако и на међународним судовима.

Вршилац дужности специјализованог тужиоца је Алекс Вајтинг, француски и амерички држављанин, који има велико искуство као тужилац како у домаћем тако и у међународном правосудју, укључујући рад на МКС и МКСЈ, а такође и истакнуту академску каријеру.

Господин Вајтинг, дипломац Колеџа Јејл и правног факултета на Универзитету Јејл, придружио се СТ са правног факултета харвардског универзитета, где је радио као професор практичне наставе од 2013. године.

У Тужилаштву МКС радио је од 2010. до 2013, најпре као координатор за истраге задужен за надзор свих истрага, а затим као координатор тужилаштва надлежан за целокупну област кривичног гоњења.

На МКСЈ, г. Вајтинг је од 2002. до 2007. био главни тужилац на суђењу Фатмиру Љимају, Исаку Муслијуу

Вршилац дужности заменика специјализованог тужиоца и начелник Одељења за истраге је Вард Фердинандусе, држављанин Холандије с дипломом правних наука и докторатом на тему примене међународног кривичног права у националном правосудју, који је одбранио на Универзитету у Амстердаму. Господин Фердинандусе је објавио низ радова из области националног и међународног кривичног права, а предавао је и међународно и европско кривично право на Универзитету у Гронингену, с тежиштем на међународној сарадњи у кривичним питањима.

Као тужилац у Националном јавном тужилаштву у Ротердаму, г. Фердинандусе је радио на кривичним предметима, поступцима екстрадиције и истрагама међународних злочина геноцида, ратних злочина, мучења, пиратерије и тероризма. На дужност у СТ ступио је након суђења за лет МХ17, на коме је био главни тужилац.

Алекс Вајтинг, вршилац дужности специјализованог тужиоца

и Харадину Баљи, као и главни тужилац на суђењу Милану Мартићу и Драгомиру Милошевићу.

Пре рада на МКСЈ, г. Вајтинг је био савезни тужилац САД, прво при Управи за грађанска права Кривичног одељења у Вашингтону, а затим у канцеларији Државног правобраниоца САД у Бостону, Масачусетс, са тежиштем на организованом криминалу и корупцији.

Вард Фердинандусе, в.д. заменика специјализованог тужиоца

У Специјализованом тужилаштву раде два виша тужиоца: Алан Тигер и Клер Лосон. Алан Тигер, држављанин САД, има богато радно искуство у САД и на МКСЈ. Господин Тигер је учествовао и на првом суђењу пред МКСЈ, против Душка Тадића, и на последњем, у коме је окривљени био Ратко Младић. Такође је обављао дужност вишег тужиоца на суђењима Анти Готовини, Радовану Караџићу, Момчилу Крајишнику, Дарку Мрђи и Биљани Плавшић.

Господин Тигер је обављао дужност савезног тужиоца у Управи за грађанска права Кривичног одељења Министарства правде САД од 1987. до 1994, где је кривично гонио одговорне за дела насиља на расној основи и дела полицијске бруталности широм земље, на пример у предмету у коме је оштећени био Родни Кинг.

Дипломирао је на Универзитету Калифорније у Лос Анђелесу, а докторирао право на Универзитету у Санта Клари.

Алан Тигер, виши тужилац

Клер Лосон, држављанка Ирске, има диплому Универзитетског Колеџа у Даблину, једногодишњу специјализацију из међународног права на Универзитету у Мелбурну, као и диплому магистра права Универзитета Колумбија. Пре доласка у СТ, гђа Лосон је радила у Судском одељењу МКС, у Тужилаштву МКСЈ, као саветница ирске владе за људска права, а такође је била запослена у једној водећој ирској адвокатској канцеларији.

Гђа Лосон је била ангажована на више међународних кривичних предмета, између осталих из Централноафричке Републике, Демократске Републике Конго, Кеније и бивше Југославије. Такође је предводила преговоре у области људских права као заступница ЕУ и при УН.

Клер Лосон, виши тужилац

6 | Тимови Тужилаштва

Тим Тужилаштва у предмету Мустафа

Током 2022, тим Тужилаштва у предмету против Салиха Мустафе чинили су Сезари Михалчук, Силвија Д'Асколи и Филипо де Миничис. Господин Михалчук, тужилац, држављанин је Пољске, школован у Пољској и Уједињеном Краљевству, а у његово радно искуство, између осталог, спада и место начелника Одељења за владавину права код Специјалног представника ЕУ за Косово у периоду од 2015. до 2020. и начелника Одељења за ратне злочине при Специјалном тужилаштву Републике Косово у периоду од 2010. до 2015. Госпођа Д'Асколи је тужилац из Италије.

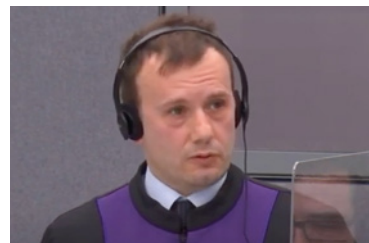
Докторирала је право и специјализовала се за међународно кривично право и људска права. Од 2007. до 2016. радила је на кривичном гоњењу починилаца ратних злочина, на пример у предмету против Ратка Младића пред МКСЈ. Помоћник тужиоца г. Де Миничис, држављанин Италије, стицао је радно искуство на МКСЈ, у Канцеларији истражних судија у Ванредним већима при судовима Камбоџе и у Високом комесаријату Уједињених нација за људска права у Јужној Кореји.

Сезари Михалчук, тужилац

Силвија Д'Асколи, тужилац

Филипо де Миничис, помоћник тужиоца

Тим Тужилаштва у предмету Гуцати и Харадинај

Током 2022, тим Тужилаштва у предмету против Хиснија Гуцатија и Насима Харадинаја чинили су Валерија Боличи, Џејмс Пач и Мат Халинг. Тужилац гђа Боличи, држављанка Италије, докторирала је међународно кривично право, а пре него што се прикључила Тужилаштву радила је у већима МКСЈ и као тужилац Еулкса на Косову, а помагала је и у заступању Италије пред Европским судом за људска права.

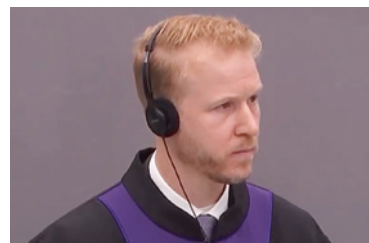
Тужилац г. Пач, држављанин Малте, школовао се на Малти и у Уједињеном Краљевству, а радно искуство стекао је у тужилаштвима Специјалног суда за Сијера Леоне и МКС. Господин Халинг је тужилац из САД, члан Адвокатске коморе Калифорније, а Тужилаштву се придружио 2020, добивши посебно одсуство с МКС, где је запослен од 2011.

Валерија Боличи, тужилац

Џејмс Пач, тужилац

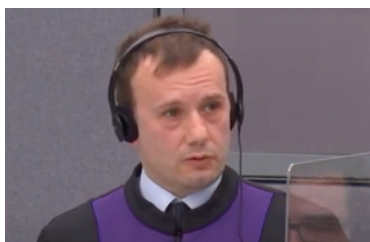

Мат Халинг, тужилац

Тим Тужилаштва у предмету Шаља

Тим Тужилаштва у предмету против Пјетера Шаље чине Филипо де Миничис, Гаја Перголо и Ева Вајлер. Помоћник тужиоца г. Де Миничис, држављанин Италије, стицао је радно искуство на МКСЈ, у Канцеларији истражних судија на Ванредним већима при судовима Камбоџе и у Високом комесаријату Уједињених нација за људска права у Јужној Кореји. Помоћник тужиоца гђа Перголо је држављанка Италије, школована у Италији и Уједињеном Краљевству, а радно искуство стекла је у Тужилаштву Међународног

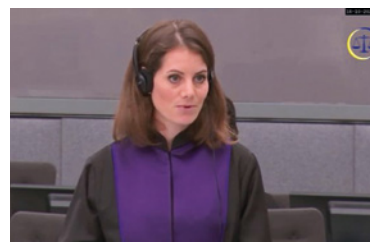
резидуалног механизма за кривичне судове у Хагу, програму помоћи Уједињених нација суђењима Црвеним Кмерима у Пном Пену у Камбоџи и Специјалном суду за Сијера Леоне. Радила је и у невладиној организацији REDRESS која покреће кривичне поступке у име жртава мучења. Помоћник тужиоца гђа Вајлер, швајцарска држављанка, радила је као адвокат у једној од водећих швајцарских адвокатских канцеларија за грађанско и кривично право, а такође и као војни истражни судија и војни тужилац.

Филипо де Миничис, помоћник тужиоца

Гаја Перголо, помоћник тужиоца

Ева Вајлер, помоћник тужиоца

Систематизација

У СТ раде тужиоци, правни саветници, стручњаци за безбедност, истражитељи, аналитичари, стручњаци за заштиту сведока и особље за подршку. Крајем 2022. у СТ је било запослено 72 лица из 21 државе чланице ЕУ и држава-контрибутора. Од тог броја, 43 су мушкарци а 29 жене.

SPECIJALIZOVANA VEĆA I
SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO KOSOVA

**СПЕЦИЈАЛИЗОВАНА ВЕЋА И
СПЕЦИЈАЛИЗОВАНО ТУЖИЛАШТВО КОСОВА
ИЗВЕШТАЈ ЗА 2022.**

Издају и дистрибуирају:

Специјализована већа Косова

Издато на три језика:

албанском, српском и енглеском

Подробније информације о СВК:

www.scp-ks.org

За питања медија у вези са

Специјализованим већима:

mediaKSC@scp-ks.org

За питања медија у вези са

Специјализованим тужилаштом:

spokespersonSPO@scp-ks.org

Графички дизајн:

Wim Jansen Design

www.wimjansendesign.nl

Штампа:

Quantes Grafimedia

www.quant.es.nl

Носилац ауторских права © 2023

**Специјализована већа и Специјализовно
тужилаштво Косова.**

Сва права задржана.

www.scp-ks.org